

Dr. Baticz Csaba – Péteri Attila***

A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2022 ELSŐ FELÉBEN

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) nemzetközi tevékenysége a világszintű koronavírus-járvány következtében 2022 első felében korlátozott keretek között folyt, a szakmai rendezvények, ülések és konferenciák egy része virtuális, többségük pedig hibrid formában került megrendezésre. A félév második felében már lehetőség nyílt az üléseken történő személyes részvételre is.

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE (WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION, WIPO) KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSSEN

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 42. ülése, online, február 28. és március 4. között

A WIPO Általános Közgyűlése 2021 októberében megújította az IGC mandátumát a 2022/23-as bienniumra, és úgy döntött, hogy „a Bizottság a 2022–2023-as biennium során folytatja munkájának felgyorsítását azzal a céllal, hogy véglegesítse a nemzetközi megállapodást”.

A regionális csoportok nyitó hozzászólásaikban egybehangzóan kifejezték igényüket arra, hogy haladást érjenek el a jogi kötőerővel rendelkező nemzetközi dokumentumok elfogadása érdekében a genetikai források területén. Az EU álláspontja szerint a WIPO/GRTKF/IC/42/5 dokumentumban szereplő elnöki szöveg tisztább és célzottabb, hatálya pedig jobban körülhatárolt, mint a korábbi egységes szerkezetbe foglalt dokumentumé.

Az őslakos és helyi közösségek részvétele

Az IGC tudomásul vette az akkreditált őslakosok és helyi közösségek számára létrehozott önkéntes alapról szóló dokumentumokban foglaltakat, felkérte tagjait, valamint minden

* Főosztályvezető, Jogi és Nemzetközi Főosztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

** Nemzetközi ügyintéző, Nemzetközi Együttműködési Osztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

szervezetet, hogy járuljanak hozzá az önkéntes alaphoz. Emlékeztetett a WIPO 2021. évi közgyűlésének határozataira, kérve a tagokat más finanszírozási formák igénybevételére.

Genetikai források

A WIPO Titkársága áttekintést adott a genetikai forrásokkal kapcsolatos főbb érdemi munkadokumentumokról és azok történetéről. A munkadokumentumok négy nagy csoportba sorolhatók: 1. azok a szövegtervezetek, amelyeken az IGC tagjai, valamint az elnök dolgozott; 2. a genetikai forrásokra és a hagyományos tudásra vonatkozó adatbázisokkal és közzétételi rendszerekkel foglalkozó jelentések; 3. a két közös ajánlás, amelyek a 23. ülészakóta szerepelnek az IGC napirendjén; 4. a tagállamok javaslatait tartalmazó dokumentumok.

A plenáris ülésen valamennyi munkadokumentum megvitatásra került a szellemi tulajdonnal és a genetikai forrásokkal kapcsolatos kulcsfontosságú kérdésekre összpontosítva, mint például célkitűzések, tárgy, közzétételi követelmények és információs rendszerek. Ez utóbbiak további megvitatására hibrid formában informális egyeztetéseken került sor. A csoport mintegy 40 szakértőből állt, régióként legfeljebb hat, a tagállamok által kijelölt küldött, valamint két, az őslakos népek által kijelölt szakértő vett részt az ülésen. A többi küldött megfigyelőként, felszólalási jog nélkül vehetett részt a tanácskozáson.

Ad hoc szakértői csoportok felállítása

Az IGC 2022/2023-as mandátuma úgy rendelkezik, hogy a kormányközi bizottság „ad hoc szakértői csoport(ok)at hozhat létre egy adott jogi, szakpolitikai vagy technikai kérdéssel való foglalkozás céljából”, és „az ilyen csoport(ok) munkájának eredményeit a bizottság elé terjesztik megfontolásra”.

A plenáris ülés által kijelölt facilitátorok az utolsó ülésnapon bemutatták a „Szellemi tulajdonra és a genetikai forrásokra vonatkozó konszolidált dokumentumot (Rev. 2)”, amelyet a plenáris ülésen született döntésnek megfelelően továbbítanak az IGC 43. ülészakára.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) 45. ülése, online, március 28–30.

Az ülést a WIPO területért felelős főigazgató-helyettese, Wang Binying nyitotta meg. Elmondta, hogy a nagyvállalatok, valamint a kkv-k még kreatívabbá váltak a pandémia okozta összetett kihívások kezelésében, ami különösen a védjegy- és formatervezésimintatartalmi bejelentések számában követhető nyomon. Becslések szerint 2020-ban világszerte 13,4 millió védjegybejelentést nyújtottak be, ami majdnem 1,9 millióval több, mint az előző évben benyújtott bejelentések száma. 2020-ban világszerte mintegy 1,1 millió ipari

formatervezésiminta-oltalmi bejelentést nyújtottak be, ami 5,6%-os növekedést jelent 2019-hez képest. Felhívta a figyelmet arra, hogy a földrajzi árujelzők online kiállítása továbbra is elérhető a WIPO honlapján. A földrajzi árujelzőkkel foglalkozó szimpóziumon 107 tagállam és 22 megfigyelő vett részt.

A formatervezésiminta-oltalmi eljárások alakításait harmonizáló egyezmény (*Design Law Treaty, DLT*) vonatkozásában az USA javaslatot nyújtott be a DLT-vel kapcsolatos vita napirendre vétele céljából. A vitának azokra a rendelkezésekre kell fókuszálnia, amelyekben továbbra is ellentétes álláspontok vannak (1a. cikk, 3. cikk és 2. szabály). Az USA jelezte, készen áll arra, hogy ezeket a kérdéseket érdemben és technikai részletekben megvitassa, és felkérte a delegációkat, fontolják meg a csatlakozást a lezáratlan kérdésekről folytatott megbeszélésekhez. Az EU álláspontja az volt, hogy a 2022. évi közgyűléssorozat a tavalyihoz képest sokkal jobb alkalmat kínálna a viták lefolytatásához, ezért inkább az ott történő konszenzusra törekvést támogatta. A közép-európai és balti államokat tömörítő országcsoport (CEBS) szintén azt támogatta, hogy a DLT fennmaradó nyitott kérdéseit a közgyűléssorozaton tárgyalják meg. Az SCT tudomásul vette a felszólalásokat, és ennek megfelelő jelentést terjesztett az általános közgyűlés elé, amelynek döntésétől függően az SCT a következő ülésén folytatja a vitát a javaslatról.

A mobilkészülökön használt ikonok, felhasználói felületek és betűkészletek formatervezésiminta-oltalmára (GUI) vonatkozó napirendi pont alatt az SCT megtárgyalta az új technológiákra épülő GUI-k formatervezésiminta-oltalomban részesíthetőségének feltételeiről szóló *közös ajánlás tervezetét* (előterjesztők: USA, Japán, Izrael, Kanada, Egyesült Királyság, továbbá az EU, amely ezen az ülésen csatlakozott). Az EU részletes észrevételeket is tett az ajánlástervezet szövegével és annak végjegyzeteivel kapcsolatban, amelyeket a javaslat előterjesztői elfogadtak. Az SCT elnöke megállapította, hogy az SCT tudomásul vette a különböző álláspontokat, és a következő ülésén folytatja a vonatkozó dokumentummal kapcsolatos vitát.

A *Párizsi Unió Egyezmény 11. cikkében foglalt szabályozás* vizsgálatára vonatkozó spanyol javaslat alapján létrehozandó adatbázist az EU támogatta az SCT 44. ülésén. A titkárság által készített frissített dokumentum ismerteti az adatbázis kifejlesztésének költségeit, és felvázolja a további becsült költségeket, amennyiben az SCT úgy dönt, hogy a prototípust teljes adatbázissá bővíti. A becsült 13 000 svájci frankos költséggel az adatbázis az ENSZ mind a hat hivatalos nyelvére elérhető lenne. Az SCT megvizsgálta a dokumentumot, és felkérte a titkárságot, hogy folytassa a Párizsi Egyezmény 11. cikke alapján a nemzetközi kiállításokhoz kapcsolódó ideiglenes oltalomról szóló kérdőívre adott válaszokat tartalmazó adatbázis teljes körű fejlesztését az SCT-nek bemutatott prototípus alapján, és tegye elérhetővé az adatbázist az ENSZ hat hivatalos nyelvére.

A WIPO évek óta működteti a *DAS adatbázist*, aminek használatát kiterjesztették a formatervezési-mintaoltalmi elsőbbségi iratokra is. Elsődleges célja, hogy az ügyfeleknek az elsőbbség érvényesítésekor ne kelljen írásban és eredeti másolatban benyújtani az iratokat,

ehelyett elegendő, ha a DAS rendszerben szereplő iratra hivatkoznak egy kóddal. A rendszer önkéntes alapon működik, a hivatalok saját elhatározásukból csatlakozhatnak, és ez alapján tölthetnek fel a saját eljárásaik során keletkező elsőbbségi iratokat és fogadhatnak el ilyeneket más hivataloktól. A rendszer hitelességéről a WIPO gondoskodik. Az SCT tudomásul vette az elért eredményeket, következő ülésén pedig visszatér e kérdés tárgyalására.

Jamaika ismertette átdolgozott javaslatát (SCT/43/9), amely már a 32. SCT ülés óta napirenden szerepel. A javaslat célja az, hogy a közgyűlés olyan közös ajánlást fogadjon el, melynek tárgya az országnevekkel ütköző, megtévesztő védjegybejelentésekkel, kereskedelmi nevekkkel és doménnevekkel szembeni védelem biztosítása. Az SCT tudomásul vette a dokumentum tartalmát, a következő ülésén pedig folytatja a vitát az SCT/43/9 sz. dokumentum vagy egy felülvizsgált javaslat alapján.

Az országnevek fokozott védelmére vonatkozó napirendi pont kapcsán Georgia, Izland, Indonézia, Jamaica, Liechtenstein, Malajzia, Mexikó, Monaco, Peru, Svájc, az Egyesült Arab Emírségek és Szenegál – SCT/43/6 számon – felülvizsgált javaslatot nyújtott be. Ez arra irányul, hogy az SCT kérésére a WIPO Általános Közgyűlése módszertani útmutatót fogadjon el az országneveket, illetve nemzeti jelentőségű földrajzi neveket tartalmazó védjegybejelentések elbírálásához. Az SCT tudomásul vette a dokumentum tartalmát, következő ülésén folytatja a vitát. Az *ország márkák fokozott védelmére* vonatkozó perui javaslat alapján az ország márkákra vonatkozó gyakorlat feltérképezése érdekében készült *kérdőívre* 2021. január 29. napjáig lehetett válaszokat benyújtani. Az SCT tudomásul vette a titkárság előadását a kérdőívre adott válaszokban azonosított főbb megállapításokról és trendekről. Az SCT felkérte továbbá a titkárságot, hogy 2022. szeptember 30-ig nyissa meg újra a kérdőívet további válaszadás céljából, és ennek megfelelően frissítse a dokumentumot.

Az SCT megvitatta Georgia, Izland, Indonézia, Jamaica, Liechtenstein, Malajzia, Mexikó, Monaco, Peru, Svájc, az Egyesült Arab Emírségek és Szenegál javaslatát (SCT/41/6), amely olyan listák meghatározására tesz indítványt, amelyeken *fokozott védelemben részesülő országnevek és földrajzi nevek* szerepelnének, így például azokat nem lehetne első szintű doménnevként lajstromozni. A téma az SCT következő ülésén is napirenden lesz.

A Szerzői és Szomszédos Jogok Állandó Bizottságának (Standing Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) 42. ülése, Genf május 9–13.

Az ülés elnökhelyettese dr. Lábody Péter, az SZTNH jogi, nemzetközi és innovációs ügyekért felelős elnökhelyettese volt.

A Covid-19 járvány kreatív szektorra gyakorolt hatásainak áttekintése

Bemutatásra került egy tanulmány, amely a Covid-19 járvány hatásait vizsgálja a kreatív szektor vonatkozásában. A metodológia meghatározásához első lépésként kiterjedt ku-

tatást végeztek, amelyben figyelembe vettek tudományos anyagokat, könyveket, cikkeket, jelentéseket, információkat gyűjtöttek be a WIPO-tagállamoktól, és interjúkat folytattak le szakértőkkel.

A járválynak egyértelműen olyan hatásai voltak egészségügyi és szociális szinten is, amelyekre eddig nem volt példa. A piac széttagozódott, de az innovációs folyamatok fel is gyorsultak, hiszen az innovációs érdekeket egy jóval sürgetőbb ok vezérelte. Új üzleti modellek és folyamatok alakultak ki, a technológia kiemelt szerepet vagy éppen főszerepet játszott ebben az átalakulásban.

Az *audiovizuális szektorra* a járválynak kevert hatásai voltak. Fő hatások voltak pl. a platformok pozíciójának erősödése vagy a digitális forradalom járvány miatti gyorsulása. A járvány egyértelműen álláshelyek elvesztéséhez, munkanélküliséghez és a bevételek visszaeséséhez vezetett. A jegyirodák bevétele felére esett vissza.

A *zenei szektor* érintettsége jelentős volt, az online streaming vált általánossá a felhasználás tekintetében. A piac bevételeinek 50%-a az élő fellépésekből származott. Digitális megosztottság figyelhető meg a már régóta működő zenészek és az új előadók között.

A *kiadói szektorban* a globális forgalmazás szintén jelentősen visszaesett. Az online bevételek nem voltak képesek ezt megfelelően kompenzálni. Rengeteg jogosult tette lehetővé oktatási intézmények és kulturális intézmények számára műveinek szabad felhasználását, valamint azok online elérhetőségét.

A *vizuális szektorban* szintén globálisan volt érezhető a járvány hatása. A bevételek 2020-ban 38%-kal csökkentek 2019-hez képest. A galériák és aukciósházak bezárása alapvető visszaeséshez vezetett. Ennek nyomán itt is megindultak a digitalizációs törekvések, pl. online aukciósházak és galériák formájában. Sok alkotó azonban nem volt képes vagy alkotása jellegénél fogva nem volt alkalmas az online térben való érvényesülésre. Kiemelendő e tekintetben az NFT-piac megjelenése is, ami viszont kiemelkedő mértékű növekedést mutatott 2021-ben.

A Covid-19 járvány hatásai az oktatási, kutatási és kulturális örökség-védelmi szektorra

A tanulmány 2. része tért ki ezekre a szektorokra. A *múzeumok* tekintetében szintén kiemelkedő hatása volt a járválynak, hiszen a személyes látogatások elmaradtak, így a múzeumok kénytelenek voltak átállni az online tér által nyújtott lehetőségekre (streaming általi tárlatvezetés, online tárlat stb). Számos jogi bizonytalanság áll fenn azonban a művek felhasználhatóságát illetően. A digitális eszközök tekintetében a múzeumok előállítóként és kiadóként is működnek. További problémaként merült fel a személyzet digitális készségének hiánya. A hosszú távú hatások vonatkozásában egyértelműen megállapítható, hogy a digitális tér nem fogja pótolni a fizikai teret, de kiegészítője lehet annak.

A *könyvtáraknál és archívumoknál* általános volt a fizikai zárás, azaz a helyszínen való elérhetőség megszüntetése. Ezeknek az intézményeknek nehéz volt digitális gyűjteményük

gyors bővítése annak érdekében, hogy online elérhető tartalmakat kínálhassanak látogatóiknak. Egyes országokban az e-kölcsönzési szektor nőtt kiemelkedő mértékben. Az archívumok tekintetében megnövekedett a webarchiválás mértéke, és alapvetően a digitalizáció trendje is erősödött.

Az oktatási és kutatási területen az oktatási folyamatokat a járványügyi intézkedések megzavarták, azok sok esetben megszakadtak. A magasabb szintű oktatási intézmények 75%-a átállt az online oktatásra, ami kihívások elé állította az intézményeket, nemcsak a forráshiány, hanem a szervezési és infrastrukturális kérdések miatt is.

A tanulmány fő megállapításai között szerepel, hogy a járványhelyzet a hátrányos következmények mellett katalizátora is volt a digitalizációs folyamatok alakulásának. A túlélés érdekében a jogosultaknak és a felhasználóknak új megoldásokat és platformokat kellett találniuk. A fogyasztási szokások is átalakultak, nem volt egyértelmű, hogy maga a kulturális tartalom miként készülhet el, milyen platformon érhető el és hogyan fogyasztható a nagyközönség által.

A műsorsugárzó szervezetek védelme

A delegációk általános hozzászólásai után az ülés elnökhelyettese bemutatta a műsorszolgáltató szervezetekről szóló szerződés (*WIPO Broadcasting Treaty*) felülvizsgált tervezetét és az ehhez vezető folyamatot, valamint az alapelveket. A javaslat kiemelt jelentősége abban ragadható meg, hogy a műsorsugárzó szervezeteknek egy nemzetközi minimális védelmet biztosítana annak érdekében, hogy lehetőségük legyen a jogérvényesítésre, és befektetéseik védelmet élvezzenek. Ennek hiányában a műsorsugárzók csak a nemzetközi magánjog eszközeire hagyatkozhatnak, ha fel kívánnak lépni a jogsértésekkel, a kalóztevékenységekkel szemben. A tervezet sarkalatos pontjai: (i) Kezeleni kellett a technikai kérdéseket, amelyek a sugárzás természetéhez vezetnek vissza. Kérdéses volt, hogy a sugárzás hagyományos verzióját fedí-e le a tervezet vagy azon túlmegy. (ii) A védelem természete is kérdéses volt, hiszen a tagállamokban eltérő védelmet élveznek a műsorszolgáltatók, így van, ahol IP-szabályozás alatt állnak, de van, ahol a versenyjog vagy a telekommunikációs jog védi őket. Legutóbb 2019-ben történt előrehaladás a szövegezést illetően, amikor a szöveg több elemét is tárgyalta az SCCR. Az előadást követően sor került a tervezettel kapcsolatos kérdések, vélemények megvitatására.

Kivételek és korlátozások a könyvtárak és archívumok, illetve az oktatási és kutatási célú felhasználások, valamint a fogyatékosággal rendelkező személyek tekintetében

Az Afrika Csoport bemutatta javaslatának fontosságát, kiemelte, hogy a nemzetközi szerzői jogi rendszernek fel kell ismernie a kölcsönösen fennálló előnyöket a műveket létrehozó és felhasználó személyek között. Egy harmonikus környezet kialakítására van szükség, ahol

kiegyensúlyozásra kerülnek a szerzői jog által felállított kizárólagos jogok. Fontos látni, hogy egy megfelelő szintű *kivétel- és korlátozási (E&L) rendszer bevezetése* és fenntartása segít az információ és tudás terjesztésében, és eredményeképpen a társadalom jóléte is nő. Ez megegyezik a nemzetközi közösség azon vállalásával, amelynek célja annak biztosítása, hogy senki se legyen megfosztható az információhoz, oktatáshoz, tudományhoz és kultúrához való jogától és az abban való részvételtől. Ezért az Afrika Csoport támogatja, hogy létrejöjjenek nemzetközi jogi eszközök az E&L témájában, legfőképpen a könyvtárak, archívumok, múzeumok, oktatási intézmények és kutatóintézetek, valamint a fogyatékosággal élő személyek általi felhasználások vonatkozásában.

Szerzői jog a digitális környezetben

A napirendi pont keretében a „Globális digitális zenei piac”, a „Tanulmány a digitális zenei piacon alkotó művészek vonatkozásában – gazdasági és jogi szempontok”, az „A latin-amerikai zenei piac”, az „A kelet-afrikai digitális zenei piac” és az „Online zenei piac és fő üzleti modellek Ázsiában: áttekintés és általános trendek” előadásokat mutatták be a résztvevőknek.

A Fejlesztéssel és Szellemi Tulajdonnal Foglalkozó Bizottság (Committee on Development and Intellectual Property, CDIP) 28. ülése, online, május 16–20.

A CDIP 28. ülése keretében megvitatták és elfogadták a 2023-ban tartandó „Szellemi tulajdon és innováció a fenntartható mezőgazdaságért” című nemzetközi konferencia témáival kapcsolatos javaslatokat. Megállapodtak továbbá abban, hogy a 30. ülésen a „Szellemi tulajdon és ifjúság: befektetés a jövőbe”, míg a 31. ülésen az „Éghajlatváltozás kezelése: a szellemi tulajdon segítséget nyújt a karboncsúcs és karbonsemlegesség elérésében” téma kerül napirendre a „Szellemi tulajdon és fejlődés” (*IP and Development*) napirendi pont alatt.

A 2021. évi főigazgatói jelentés a fejlesztési menetrend (Development Agenda) végrehajtását WIPO-területek szerinti bontásban mutatja be (regionális és nemzeti fejlődés; szabadalom és technológia; védjegyek és formatervezési minták; szerzői jog és kreatív iparágak; infrastruktúra és platformok; globális kihívások és partnerségek; szellemi tulajdon és innovációs ökoszisztéma; a főigazgató hivatala; adminisztráció, pénzügy és menedzsment), ezzel is egyszerűbbé és átláthatóbbá téve a beszámolót. Megállapítható, hogy a *Development Agenda ajánlásai* még inkább alkalmazásra és beillesztésre kerültek a WIPO rendszeres tevékenységébe és testületeinek munkájába. A WIPO önállóan, valamint az ENSZ-rendszer részeként végzett tevékenysége és kezdeményezései révén, továbbá a tagállami megkeresésekre végzett segítségnyújtások során egyaránt hozzájárul a fenntartható fejlődés célkitűzéseinek (*Sustainable Development Goals, SDGs*) és az ehhez kapcsolódó céloknek a végrehajtásához.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 43. ülése, online, május 30–június 3.

Az IGC 2022/2023-as mandátuma keretében ez volt a második és egyben utolsó ülészak a genetikai források témájában, és az első ülészak, amelyet az IGC új elnöke, a jamaicai *Lilyclaire Bellamy* vezetett.

Röviddel az ülészak előtt jelent meg *non-paperként* a korábbi elnök által átdolgozott ún. elnöki szöveg. Az első napon a delegációkat felkérték, hogy osszák meg véleményüket a jövőbeli ülések módszertanával kapcsolatban. Néhány delegáció (például az Afrika Csoport és a Like-Minded Countries, LMC-k) ellenezte a genetikai forrásokról szóló egységes szerkezetbe foglalt dokumentum revíziós változatainak elkészítését, és nem voltak hajlandók észrevételeket tenni a plenáris ülésen. Az elnök és a regionális koordinátorok közötti helyszíni konzultációk során azonban úgy döntöttek, hogy az ad hoc szakértői csoportban tett észrevételek alapján egy Rev.2 dokumentum létrehozására tesznek kísérletet.

A ghánai *Paul Kuruk* facilitátor jelentős erőfeszítései ellenére a Rev. 2. dokumentum nem ért el konszenzust, így azt a jelenlegi mandátum szerinti értékelő, 2023 júniusára tervezett 47. ülészakra nem lehet benyújtani. Ez abból adódott, hogy nem született konszenzus arról, hogy fenntartható-e az IGC COVID előtti gyakorlata, amely szerint a genetikai forrásokról két szöveg alapján tárgyalnak. Az Afrika Csoport és az LMC-k azzal érveltek, hogy az erősen zárójeles és koncepcionálisan eltérő konszolidált dokumentumot félre kell tenni, és a munkát az *Ian Goss* által készített, egyszerűsített elnöki szöveg alapján kellene folytatni. Ez a lépés elfogadhatatlan volt az USA által vezetett ellenzők számára, és a jelenlegi mandátum bizonyos részei fényében még a középmezőny szereplői, köztük az EU számára is aggodalmat keltett.

Mivel a szöveggel kapcsolatban nem történt előrelépés, a 43. IGC egyetlen eredménye az ülészak határozatai és néhány ajánlás a 2022. évi Általános Közgyűlés számára. Az IGC döntése értelmében a közzétételi követelményeket és az információs rendszereket érintő munka felgyorsítása érdekében virtuális formában (szakértői csoportok, szeminárium) ülésközi (intersessional) munkát végeznek. Az elnököt felkérték, hogy folytasson konzultációkat a jövőbeli módszertanról és készítsen egy felülvizsgált elnöki szöveget a 47. IGC ülésre.

A lisszaboni rendszer fejlesztésére létrehozott munkacsoport (Working Group on the Development of the Lisbon System) 4. ülése, Genf, online, június 14–16.

Az ülés napirendjén a következő témák szerepeltek:

1. az ülés megnyitása,
2. a tisztségviselők megválasztása,

3. a napirend elfogadása (*LI/WG/DEV-SYS/4/1 Prov.*),
4. a közös végrehajtási szabályzatra (KVSZ) vonatkozó módosítási javaslatok (*LI/WG/DEV-SYS/4/2*).

1. Az ülés megnyitása

Az ülést Mr. Daren Tang főigazgató távollétében Ms. Wang Binying, a WIPO főigazgató-helyettese (Brands and Designs Sector) nyitotta meg. Beszédében ismertette a lisszaboni rendszerrel kapcsolatos legutóbbi fejleményeket, amelyek közül ki kell emelni, hogy a Lisszaboni Megállapodás genfi szövege vonatkozásában a Cseh Köztársaság 2022. június 2-án letétbe helyezte csatlakozási okmányát. A Cseh Köztársaság tekintetében a genfi szöveg szeptember 2-án lép hatályba. Ezzel a genfi szöveg szerződő feleinek száma 13-ra emelkedett (az eredeti Lisszaboni Megállapodásnak 30, a stockholmi szövegnek 29 ország részese). A legutóbbi munkacsoporti ülés óta 8 tagállam helyezte letétbe csatlakozási okmányát a genfi szöveg vonatkozásában, köztük Magyarország is, de a közeljövőben várható az OAPI, Peru és más dél-amerikai államok csatlakozása is. Örömmel állapította meg, hogy jelenleg összesen 36 tagja van a genfi szövegnek, ami több, mint a Lisszaboni Megállapodás tagsága a genfi szöveg elfogadása előtt. 2023-ban további csatlakozások várhatók a korábban említetteken felül.

A főigazgató-helyettes tájékoztatást adott arról, hogy a nemzetközi bejelentések száma a legutóbbi munkacsoporti ülés óta jelentősen emelkedett (+600%). Ez elsősorban az EU-ból származó bejelentések nagy számának köszönhető. Említést tett továbbá az igen jelentős informatikai fejlesztésekről, illetve hangsúlyozta a KVSZ egyes szabályait érintő felülvizsgálat jelentőségét, reményét fejezve ki, hogy az ülészak végére a tagállamoknak sikerül megállapodásra jutniuk.

2. A tisztségviselők megválasztása

A munkacsoport *Mr. Erik Thévenod-Mottet* (Svájc) személyében megválasztotta elnökét, az alelnöki pozícióba pedig *Ms. Grace Issahaque* (Ghána) és *Mr. Lao Reasey* (Kambodzsa) került. A munkacsoport titkári feladatait *Ms. Alexandra Grazioli* (WIPO) látja el.

3. A napirend elfogadása

A munkacsoport módosítás nélkül elfogadta a javasolt napirendet (*LI/WG/DEV-SYS/4/1 Prov.*). Az elnök a kambodzsai kámpot bors példáján keresztül hívta fel a figyelmet az eredetmegjelölések oltalmának jelentőségére. A lisszaboni rendszer fejlesztése kapcsán a titkárság röviden ismertette a napirendhez kapcsolódó, a lisszaboni rendszer keretében bekövetkezett legújabb fejleményeket bemutató dokumentum tartalmát.

Általános hozzászólások

Az EU beszámolt a kézműves és ipari termékek földrajzi árujelzőinek uniós oltalmával kapcsolatos jogalkotási lépésekről. A javaslatot jelenleg az Európai Tanács IP-munkacsoportjában tárgyalják a szakértők. Az érintett termékek sui generis uniós oltalmának bevezetésével az EU teljes körűen megfelel majd a genfi szöveg által támasztott nemzetközi jogi kötelezettségeknek.

Az USA elismételte a korábbi években is hangoztatott kifogásait: a genfi szöveg nem tekinthető a WIPO által adminisztrált szerződésnek, mert a teljes tagság nem szavazhatott a diplomáciai értekezleten, az Egyeztető Bizottság (Coordination Committee) véleményét sem kérte ki a Lisszaboni Unió a felülvizsgálat kapcsán, továbbá a tárgyi hatály földrajzi jelzésekre történő kiterjesztése miatt az nem tekinthető a Lisszaboni Megállapodás felülvizsgált szövegének. Kritikával illette az EU szabályozását: a nem mezőgazdasági termékek földrajzi árujelzői kapcsán nem létezik egységes uniós oltalom, ezért az EU nem felel meg teljes mértékben a genfi szöveg kritériumainak. Ismételten sürgette a Lisszaboni Unió tagjait, hogy fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosítják a Lisszaboni Rendszer pénzügyi fenntarthatóságát, mert ennek kapcsán semmilyen előrelépés nem történt 2015 óta. Továbbra is ellenzik, hogy más uniók, így a PCT díjbevételeiből pótolják a költségvetési hiányt. A hozzászólást Ausztrália támogatta.

Svájc képviselője elmondta, hogy Svájc 2021. december 1-je óta tagja a lisszaboni rendszernek. Kiemelte a rendszer hasznosságát, előnyeit és köszönetet mondott a titkárságnak az új tagoknak nyújtott segítségével.

4. A Lisszaboni Megállapodás és a genfi szöveg közös végrehajtási szabályzatának (KVSZ) módosítására irányuló javaslatok

A titkárság javaslatának indoka az eljárás korszerűbbé és egyes szabályok átláthatóbbá tétele (refusal, díjakra vonatkozó előírások egyszerűsítése, könnyítés).

Az EU jelezte, hogy a javaslatok kapcsán még egyeztetéseket folytat, így végleges álláspontot a júliusi közgyűlésre tud csak kialakítani. Előzetesen megosztott azonban néhány technikai észrevételt. A 9(1) és a 15(1) szabályra vonatkozó módosítási javaslatok iránya jó, azok támogathatók. A többi javaslat kapcsán további tájékoztatást kért a titkárságtól, mivel álláspontja szerint a rendelkezések nem egyértelműek, és nem világos, hogy azok hogyan egyszerűsítenek az eljárást. Válaszként a titkárság bővebb magyarázatot adott a javaslatok háttéréről és lényegéről, majd egyetértett azzal, hogy a javaslat egyes részeit át kellene fogalmazni az egyértelműség érdekében. Oroszország szövegezési javaslatokat terjesztett elő az orosz nyelvű változatot illetően.

Az ülés elnöke megállapította, hogy a javasolt módosítások nem teljesen egyértelműek, különösen a díjfizetés és csatlakozás tekintetében. Ezért javasolta, hogy a vita a szöveg áttekintésével folytatódjon.

(A) Refusal (proposed amendments fo rule 9(1))

A titkárság ismertette a 9(1)(c) szabályra vonatkozó módosítás lényegét, hangsúlyozva, hogy az elsősorban technikai, szerkesztési jellegű. A javaslat célja, hogy egyértelműbben megállapítható legyen az illetékes hatóságok és érdekelt harmadik felek számára az elutasításra nyitva álló határidő kezdő időpontja. A munkacsoport tagjai támogatták a javaslatot.

(B) Modifications (proposed amendments to rule 15(1))

A titkárság a 15(1) szabályra vonatkozó javaslat kapcsán elmondta, hogy a módosítás célja az eljárás egyszerűsítése. A szabály felsorolja azokat a változásokat, amelyek feltüntethetők a nemzetközi lajstromban, két alpont említi a kedvezményezettekre vonatkozó változásokat (15(1)(i) szabály: kedvezményezett törlése vagy új kedvezményezett felvétele a lajstromba; 15(1)(ii) szabály: a kedvezményezettek/jogosultak nevének vagy címének változása), amelyek hivatkozása gyakran okoz gondot a usereknek a módosítási kérelmek benyújtásakor. A javaslat ezért a két alpont, és így a két esetkör összevonására irányul 15(1)(i) alatt.

A CEIPI képviselője elmondta, hogy alapvetően nincs ellenvetése, de a számozás megváltoztatását nem tartja szerencsésnek. Az EU ezzel egyetértett. A titkárság jelezte, hogy egyet tud érteni a javaslattal, bár a WIPO kodifikációs gyakorlatának teljes mértékben megfelel az eredeti javaslat. Az eredeti számozás tehát megmaradt, utalással a rendelkezések törlésére (hatályon kívül helyezésére).

(C) Failure to meet a requirement based on a notification made under rule 5(3) or (4) of the common regulations, or on a declaration made under article 7(4) of the geneva act (proposed amendments to rule 5(3), rule 5(4), rule 6(1), rule 7(3), rule 7(4), rule 8(1), rule 9(1), rule 16(2), and proposed introduction of a new rule 7ter)

A KVSZ 6(1)(d) szabálya értelmében ha a bejelentés hiányossága az 5. szabály (3) vagy (4) bekezdése szerinti értesítésen vagy a genfi szöveg 7. cikk (4) bekezdése szerinti nyilatkozaton alapul, és a hiánypótlást a Nemzetközi Iroda nem kapja meg az *a*) pontban említett három hónapos határidőn belül, azt úgy kell tekinteni, hogy az értesítést küldő vagy nyilatkozatot tevő szerződő fél tekintetében lemondtak a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalomról. Ez a rendelkezés irányadó nemcsak a nemzetközi lajstromozásra irányuló bejelentések esetén, hanem abban az esetben is, ha olyan szerződő fél erősíti meg a genfi szöveget vagy csatlakozik ahhoz, amely a Lissszaboni Megállapodásnak részese, illetve ha a genfi szöveget megerősítő vagy ahhoz csatlakozó szerződő fél az 5(3) vagy az 5(4) szabály szerinti értesítést küld a főigazgatónak, vagy a 7(4) szabály szerinti nyilatkozatot tesz a genfi szöveg alapján oltalom alatt álló nemzetközi lajstromozások tekintetében. A genfi szöveg tagságának és a nemzetközi lajstromozások számának növekedése azzal járhat, hogy a 6(1)(d) szabály szerinti oltalomról lemondásnak tekintések száma is jelentősen emelkedni fog, mivel az illetékes hatóságok számára nyitva álló három hónapos időtartam túl rövid ahhoz, hogy az előírt követelményeknek meg tudjanak felelni. Ezért a titkárság a KVSZ módosítását ja-

vasolta, hogy a nemzetközi lajstromozásoknak ne legyen hatálya ezekben a tagállamokban mindaddig, amíg az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés tekintetében teljesül az 5(3), 5(4) vagy a 7(4) szabály szerinti követelmény. Hasonló szabályok lennének alkalmazandók, mint a madridi rendszerben (nemzetközi lajstromozást követő utólagos megjelölés). Ezzel az illetékes hatóságok és a kedvezményezettek dönthetnének arról, hogy egy adott országra igénylik-e az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés oltalmának kiterjesztését. Jelenleg ugyanis az országuk csatlakozásával rövid határidős (három hónap) kötelezettségük keletkezik, amely elmulasztásának következménye az oltalomról történő lemondásnak tekintés. A követelményeknek való megfelelés kapcsán a titkárság 500 CHF díj bevezetését irányozta elő.

Az EU általánosságban jelezte, hogy az előzőekkel ellentétben nem tudja támogatni az 5(3), 5(4) és 7(4) szabály kapcsán előirányzott módosítási javaslatokat, további magyarázatot kért a titkárságtól. Ez nem győzte meg, ezért informális, szövegalapú egyeztetést kért.

Az EU továbbá egy új rendelkezés beillesztését javasolta a KVSZ-be, amely több rugalmasságot biztosít arra az esetre, ha a genfi szöveghez csatlakozó új szerződő fél egyedi díj megfizetését kéri a 7. cikk (4) bekezdés értelmében. Ez több időt adna annak eldöntésére, hogy megfizessék-e az egyedi díjat a tagok, és pótolják a hiányosságokat az egyedi díjat kérő szerződő fél csatlakozása előtt már nemzetközi lajstromba vett vagy bejelentett eredetmegjelöléseik és földrajzi jelzéseik tekintetében, anélkül, hogy módosítási díjat kelljen fizetniük. Az új szabály értelmében az új szerződő fél csatlakozását követően 18 hónap állna rendelkezésre a hiányosságok (egyedi díj megfizetése) pótlására a jelenlegi három hónap helyett attól a dátumtól kezdve, hogy a Nemzetközi Iroda megküldte hiánypótlási felhívását.

Az EU javasolta továbbá az 5. szabály (4) bekezdésének törlését (Application Governed by the Geneva Act – Signature and/or Intention to Use). Az előírt aláírási kötelezettség már teljesül ugyanis a lajstromozás iránti bejelentésnél. Emellett egy észszerűbb díjstruktúra kialakítását javasolta a jelenlegi helyett (KVSZ 8. szabály) annak érdekében, hogy a rendszer vonzóbb legyen a potenciális új tagok számára. Javaslatát támogatta Irán. Az EU kérte, hogy javaslatait ötvözzék a titkárság előterjesztésében foglaltakkal.

Az elnök javaslatára informális keretek között szövegezték meg az egyesített javaslatot. Kambodzsa támogatta a javaslatokat. Ghána egyetért a javaslatokkal, egyedül az 5. szabály (4) bekezdés törlése kapcsán kért időt további átgondolásra, mert egyelőre nem teljesen világos, milyen hatással lehet ez a KVSZ több rendelkezésére és általában. Svájc egyetért a javaslatokkal, de támogatja a további egyeztetéseket az 5(4) kapcsán.

A 7. szabály módosításra kerül ennek megfelelően. Az EU által javasolt kiegészítő díj (complementary fee) bekerült a 8(1)(ii) szabályba, mértéke 300 CHF, ha ugyanabban a változtatás iránti kérelemben egy újabb változtatás iránti igény szerepel. Ez lényegében díjcsökkentés, mert a jelenlegi szabályok értelmében minden változtatás iránti igényért 500 CHF összeget kell fizetni. Ezzel párhuzamosan a legkevésbé fejlett államokra irányadó kiegészítő díj 150 CHF-ben kerül megállapításra. A munkacsoport támogatta az EU javaslatát.

A 15. és a 16. szabály javasolt módosításai értelmében nem tekinthető változtatásnak a 16(2) szabály szerinti eset (lemondás visszavonása), tehát ezért nem kell díjat fizetni. A munkacsoport támogatta ezt a javaslatot is.

A munkacsoport tagjai megállapodtak, hogy az 5(4) szabály törlésére vonatkozó EU-javaslatot a következő ülésen vitatják meg. A KVSZ módosítására irányuló végleges javaslatok az elnöki következtetések mellékletét képezik.

WIPO Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) 34. ülése, online, június 27–július 1.

A WIPO főigazgatója, Daren Tang megköszönte és méltatta a leköszönő PBC-elnök és -alelnökök munkáját. Röviden bemutatta a WIPO elmúlt időszakban végzett tevékenységét, áttekintést adott a szervezet pénzügyi helyzetéről. A WIPO a pandémia negatív hatásai ellenére jól teljesített. Kiemelte a háromoldalú (WHO–WIPO–WTO) technical assistance platform fontos szerepét.

A PBC a 2022-ben és 2023-ban tartandó ülései tekintetében megválasztotta elnökeit és alelnökeit. A 2022. évi ülés elnöke India genfi nagykövete, *Mr. Indra Mani Pandey*, a két alelnök pedig *Mr. José Antonio Gil Celedonio* (a Spanyol Szabadalmi és Védjegy hivatal elnöke) és *Ms. María José Lamus Becerra* (Kolumbia). A 2023. évben *Mr. Gil Celedonio* lesz a bizottság elnöke, az alelnök pedig *Ms. Lamus Becerra*.

AZ IAOC független tanácsadó és ellenőrző szerv jelentése (WO/PBC/34/2)

Az IAOC független tanácsadó és ellenőrző szerv jelentését annak elnöke, *Mr. Bert Keuppens* ismertette. Az országcsoportok alapvetően támogatták és üdvözölték a jelentésben foglaltakat. Az Afrika Csoport (Algéria) jelezte, hogy az ajánlásnak megfelelően az ASHI-kötelezettség monitorozása alapvető fontosságú, üdvözölte továbbá, hogy az ombudsman tevékenységi jelentése (Activity Report for 2020) nyilvánosan elérhető lesz, javaslatait – bár nem kötelezőek – figyelembe veszik. Kérte az etikai szabályok tekintetében az oktatás kötelezővé tételét, az Ethics Office pozíciójának megerősítését.

Az IAOC 7 tagja közül 5-nek a mandátuma 2023. január 31-én lejár, pótlásuk érdekében pályázatot írtak ki. A kiválasztási eljárást a Selection Panel folytatta le, a panel javaslata alapján az alábbi öt személy lesz az IAOC tagja 2023. február 1-jétől, 3 évre szóló mandátummal.

- Mr. David Kanja (Afrika Csoport)
- Mr. Kamlesh Vikamsey (Ázsia és Csendes Óceán Csoport)
- Mr. Danil Kerimi (CACEEC)
- Mr. Jian Guan (Kína)
- Mr. German Deffit (GRULAC)

A külső auditor jelentése (WO/PBC/34/4)

A WIPO a 2021. évet 108,9 millió CHF többlettel zárta (2020-ban ez 135,9 millió CHF volt), amelynek köszönhetően – a munkaviszony megszűnése utáni juttatásokból keletkező kötelezettségek aktuáriusi veszteségét (87,5 millió CHF) is számítva – a nettó eszközök értéke 2021 végére 408,5 millió CHF értékre emelkedett (2020 végén ez 387,1 millió CHF volt). 2021-ben a bevétel 475,1 millió CHF volt (2020: 468,3 millió CHF), másfél százalékkal több, mint a megelőző évben. A vilájárvány és más, globális szinten negatív hatást gyakorló körülmények ellenére az IP-bejelentések száma maradt a korábbi szinten, az ezekből származó bevétel 450,5 millió CHF volt 2021-ben. A befektetési tevékenységből származó nyereség 22,7 millió CHF volt (2020-ban 33,4 millió CHF).

A WIPO kiadásai 2020-hoz képest 6,3%-kal (23,1 millió CHF), 388,9 millió CHF-re emelkedtek 2020-hoz képest, de még így is alacsonyabbak voltak, mint a pandémia előtt. Ez elsősorban a korlátozásoknak köszönhető, ami érintette a kiküldetéseket, a konferenciákat és más üléseket. A külső könyvvizsgáló 2020-ban már javasolta, hogy a nem feltétlenül szükséges utazások számát csökkentse le a szervezet. A WIPO több virtuális és hibrid találkozót tartott, továbbá a 2022–23-as költségvetésében 21%-kal kisebb keretet különített el az utazásokra.

A WIPO pénzügyi helyzete: a teljes tartalékkal együtt a bruttó eszközök értéke 13,4%-kal emelkedett, 1557,3 millió CHF-et tett ki 2021 végén (2020 végén: 1390,9 millió CHF).

A bruttó kötelezettségek 16,4%-kal emelkedtek, 1168,8 millió CHF-re (2020: 1003,8 millió CHF), ami alapvetően a munkavállalói juttatásoknak köszönhető, amelyek összege 615,8 millió CHF-re emelkedett 2021 végére (2020: 495,3 millió CHF), és ebben kiemelt szerepet játszanak a munkaviszony megszűnése utáni juttatásokból származó kötelezettségek.

A külső könyvvizsgáló (*National Audit Office, United Kingdom*) jelentésében megalapozottnak, a pénzügyi előírásokkal összhangban lévőknek nyilvánította a WIPO 2021. évre vonatkozó pénzügyi kimutatását. A tranzakciók a pénzügyi szabályzat előírásainak megfelelően zajlottak le. Megállapította, hogy a WIPO pénzügyi helyzete továbbra is stabil, a tartalék megfelelő összeget tesz ki, amit a készpénzállomány és a befektetések biztosítanak.

A tagállamok üdvözlötték a jelentésben foglaltakat. A PBC javaslatot tett az általános közgyűlés és a WIPO-tagállamok más közgyűlései számára, hogy vegyék tudomásul a külső könyvvizsgáló jelentésében foglaltakat.

Beszámoló a 2020/2021 évről (WO/PBC/34/7)

A WIPO működési eredménye a bienniumban 207,2 millió CHF volt, a teljes bevétel 932,1 millió CHF, a teljes kiadás 724,9 millió CHF volt (IPSAS alapon). A működési eredmény 111,3 millió CHF-fel haladta meg az eredeti terveket. Ez a tervezettnél 49,3 millióval több

bevétel és a tervezettnél 62,1 millióval kevesebb kiadás eredménye. A teljes többlet 244,8 millió CHF, amiben benne van a befektetésekből származó 56,1 millió CHF nyereség is.

A bevételek 95,7%-a a globális IP-rendszerek díjbevételeiből származik (PCT, madridi és hágai rendszer). A teljes bevételből a PCT díjbevételei 77,3%-ot, a madridi rendszer díjbevételei 16,9%-ot tettek ki. A WIPO nettó eszközeinek értéke – ideértve a tartalékot és a működőtőke-alapot, de nem számítva az aktuáriusi veszteséget – 729,4 millió CHF volt 2021 végén. Az aktuáriusi veszteséggel számolva ez az érték 408,5 millió CHF.

A PCT díjbevétele 720,3 millió CHF volt, 54,8 millióval, 8%-kal több, mint az előző bienniumban. A nemzetközi bejelentések száma 522 389 volt, fél százalékkal több a tervezettnél. Kína, Dél-Korea és Svájc növelte a bejelentések számát, a francia, német és japán eredetű bejelentések száma csökkent.

A madridi rendszer díjbevétele 158,6 millió CHF volt, 3,4 millióval, 2%-kal kevesebb a tervezettnél. 136 993 bejelentés érkezett, 0,7%-kal több a tervezettnél, köszönhetően az amerikai, német, egyesült királyságbeli, osztrák és török bejelentők nagyobb aktivitásának. A nemzetközi lajstromozások és megújítások száma némileg csökkent.

A hágai rendszer bevétele 12,9 millió CHF volt, 2%-kal több a tervezettnél. A nemzetközi bejelentések száma 12 510 volt, 18,4%-kal alacsonyabb a tervezettnél, köszönhetően a világvjárványnak és Kína kései csatlakozásának, amivel korábbi időpontban számoltak. A francia, USA, dél-koreai és japán bejelentői aktivitás nőtt ugyanakkor. A nemzetközi lajstromozások és megújítások száma nőtt.

Az országcsoportok üdvözölték, hogy a WIPO a 2020/21-es bienniumban megfelelően gazdálkodott, és a pénzügyi eredménye kiváló. Az USA ismét kifogásolta, hogy a lisszaboni rendszer veszteségesen működik, és más uniók pénzügyi segítségére szorul.

A PBC a WIPO közgyűléseinek tudomásulvételre ajánlotta a jelentésben foglaltakat.

Éves 2021-es pénzügyi beszámoló, 2022. május 31-i státuszjelentés

a) 2021-es éves pénzügyi beszámoló – WO/PBC/34/9

2021-ben a WIPO 108,9 millió CHF költségvetési többletet tudott elérni, a teljes bevétel 475,1 millió, a teljes kiadás 388,9 millió CHF volt, a befektetések pedig 22,7 millió svájci frankot eredményeztek. 2020-ban a költségvetési többlet 135,9 millió CHF volt 468,3 millió CHF bevétel és 365,8 millió CHF kiadás, valamint 33,4 millió befektetési eredmény mellett. Az IPSAS-kiigazítás nélküli többlet 143,7 millió CHF 2021-re.

A 2021. évről szóló éves pénzügyi jelentésben és pénzügyi kimutatásokban foglaltak kapcsán az országcsoportok és a tagállamok képviselői elismerően nyilatkoztak. A szervezet a pandémia ellenére stabil pénzügyi helyzetben volt, az IP-szolgáltatások iránti igény növekedett is, így a díjbevételek és a kiadások csökkentése többletet eredményezett, a tartalékot is jelentősen sikerült növelni. Aggodalomra okot adó faktorként az ASHI-kötelezettségek

évről évre történő jelentős emelkedését azonosították. Kérték emellett a globális IP-szolgáltatások további népszerűsítését annak érdekében, hogy a szerződő felek száma növekedjen.

A PBC a WIPO Általános Közgyűlése, valamint a tagállamok más közgyűlései számára a 2021. évre vonatkozó pénzügyi jelentés és kimutatások (*Annual Financial Report and –Financial Statements 2021*) jóváhagyását javasolta (WO/PBC/34/8).

b) Befektetések

Kedvező hatása volt a kamatok emelkedésének (a legmagasabb hozamok az elmúlt tíz évben), azonban a geopolitikai bizonytalanságok (Ukrajna), a magas infláció és a nem megfelelő monetáris politika a piac volatilitását továbbra is magas szinten tarthatja. A tájékoztató napirendi pont döntést nem igényelt.

c) 2022. május 31. státuszjelentés – WO/PBC/34/10.

A PBC tudomásul vette a tagállami hozzájárulások befizetésére vonatkozó, 2022. május 31. napján aktuális állapot szerinti státuszjelentésben foglaltakat azzal, hogy a titkárság tájékoztatása szerint további hozzájárulások érkeztek. Ahogy ez minden évben megszokott, Magyarországnak nincs hátraléka.

Éves beszámoló az emberi erőforrásról – WO/PBC/34/INF/1

A PBC 2012 őszén felkérte a WIPO Titkárságát, hogy a Koordinációs Bizottság részére készített mindenkori éves HR-jelentését előzetesen ismertesse a PBC őszi ülésein az abban foglaltak megfontolása végett. Ennek megfelelően a WIPO Titkársága bemutatta a Koordinációs Bizottság júliusi ülésén benyújtásra kerülő éves HR-jelentést (WO/CC/81/INF/1), amelyről a PBC-nek formális döntést nem kell hoznia.

2021 végén a teljes állományi létszám 1588 volt. A core munkaerő létszáma némileg csökkent, a rugalmas munkaerő létszáma nőtt. A nők aránya 53,2% volt. 121 tagállam alkalmazottai dolgoztak a szervezetnél, míg 110 ország képviselteti magát azokban a pozíciókban, amelyek a földrajzi eloszlás szempontjából számítanak.

A WIPO célja, hogy vonzó munkaadó legyen. A pandémia miatt bevezetett teleworking rendkívül népszerűvé vált, és hatékonyak is bizonyult. 2021-ben új HR-stratégia került benyújtásra a Koordinációs Bizottság elé. A delegációk összességében pozitívan fogadták a jelentésben foglaltakat, nyilatkozataikban kitértek a nemek egyensúlyának fontosságára, amely irányadó az teljes ENSZ-rendszerben. Sajnálataikat fejezték ki, hogy egyes magasabb pozíciókban a nők aránya alacsony, az egyensúly csökkent, ezen változtatni kell a jelenlegi bienniumban. Üdözölték a Young Experts programot, amelyre négyezren jelentkeztek, és a fogyatékkal élők integrációjának stratégiai céljait.

2022–2031 beruházási terv – WO/PBC/34/11

A 2022–31-re szóló beruházási tervben (WO/PBC/33/11) foglaltak a WIPO tartalékaiból (WIPO Reserves) kerülnek finanszírozásra. A beruházások összértéke 19 millió 971 ezer CHF. A javaslat ehhez képest egy kiegészítés a PCT rendszerének fejlesztése érdekében, 9,945 millió CHF értékben. A PBC a közgyűléseknek jóváhagyásra ajánlotta a *PCT RSP Hybrid Phase projectet*. A titkárságnak a Performance Reportokban évente számot kell adnia az adatbiztonság fejlesztése, és főként a PCT-felhasználók által jelzett esetleges problémák megoldása érdekében tett lépésekről.

A pénzügyi szabályozás felülvizsgálata – WO/PBC/34/12

A PBC jóváhagyásra ajánlotta a közgyűléseknek a pénzügyi szabályzat módosításait.

Kockázatvállalási nyilatkozat – WO/PBC/34/13

A szervezet kockázatvállalási nyilatkozatát 2014-ben terjesztették elő, és 2019-ben vizsgálták felül a kockázatkezelési gyakorlat alapján. A WIPO e téren jelentős fejlődést ért el, az ENSZ keretei között alkalmazott sztenderdek (HLCM Guidelines on Risk Appetite Statements) alapján is. Cél a kockázatok jobb megértése és a kockázatkezelési kultúra további fejlesztése. A nyilatkozatban foglaltak a négy stratégiai pillér mentén kerültek lefektetésre, valamennyi elvárt eredmény kapcsán. AZ IAOC és az IOD támogatásáról biztosította a nyilatkozatban foglaltakat. A tagállamok támogatták az előterjesztést, így a PBC tudomásul vette a nyilatkozatban foglaltakat, illetve annak az MTSP 2022–2026-hoz igazítását.

Terv a szolgálat lejárta utáni egészségügyi biztosításokra – WO/PBC/34/14

A PBC a WIPO-közgyűléseknek javasolta, hogy a személyügyi kiadások évi 10%-át fordítsa a szolgálat lejárta utáni egészségbiztosítási kiadások fedezetére a 2024/25-ös bienniumtól kezdődően. Addig ez 8%. A titkárságnak részletesebb tanulmányt kell készítenie a 35. ülésre egy entitás létrehozásáról, amely az ASHI-összegek befektetését kezelné. A PBC tudomásul vette a tájékoztatást az orvosi költségek és ezzel az ASHI-befizetések emelkedéséről (87 millió CHF).

A WIPO külső irodáinak értékelése – A/55/INF/11, WO/PBC/31/3 és WO/PBC/34/15

A PBC előző ülésén nyugtázta a WIPO külső irodáinak értékelésére vonatkozó feladatmeghatározás (*Terms of Reference, ToR*) kidolgozása tárgyában tett, a tagállami javaslatokat összegző dokumentumokat (WO/PBC/33/13 és WO/PBC/33/13 Add.), felkérte

továbbá a WIPO Titkárságát, hogy – a 34. ülés előtt 6 hónappal – dolgozzon ki egy előzetes tervezetet a ToR-ra vonatkozóan, figyelembe véve a tagállamok által benyújtott valamennyi javaslatot, továbbá valamennyi releváns dokumentumot. Utóbbiak vonatkozásban a PBC döntésében külön kiemelte az A/55/INF/11 sz. dokumentumot (*Guiding Principles Regarding WIPO External Offices*), valamint a külső könyvvizsgáló jelentését (WO/PBC/31/3).

A titkárság a 34. ülésre határidőben elkészítette a tervezetet. A kérdés 2015 óta van napirenden. A CEBS hozzászólásában a moszkvai EO-ra utalva jelezte, hogy kifogásai vannak a rendszer hatékonyságát illetően, és a belső vizsgálatok lefolytatását tartja célszerűbbnek. Kérte, hogy ne csak a világválság, hanem a nemzetközi fejlemények (így pl. az ukrajnai háború) is szempont legyen az értékelésnél.

Hosszas vita alakult ki a ToR tervezetével kapcsolatban, az elnök informális egyeztetést javasolt, a szövegezés a konferenciateremben zajlott informális plenáris keretében, a tagállamok által javasolt módosításokat a List of Decisions (WO/PBC/34/16) dokumentum tartalmazza. Az élesen eltérő álláspontok miatt a ToR vitája a következő ülésen folytatódik.

Az egyes uniók bevételeinek és kiadásainak allokációja

A PBC 33. ülésén nem született döntés az egyes uniók (PCT, Madridi, Hágai és Lisszaboni Unió) bevételeinek és kiadásainak allokációjára vonatkozó módszer tárgyában, a vitát a 34. ülésre halasztották.

Az USA korábbi álláspontjával (A/59/10) egyezően jelezte, nem támogatja, hogy más, díjbevételeket generáló uniók – így elsősorban a PCT Unió – finanszírozzák a Lisszaboni Unió veszteséges működését. Az ugyanis nem generál elegendő bevételt. Javasolta, hogy a WIPO a tartalékai terhére készíttessen egy független szakértői tanulmányt (independent expert study) a Lisszaboni Unió pénzügyi fenntarthatóságát megteremteni hivatott intézkedésekről, ideértve a tartalékok terhére történő finanszírozást is. Ezt a Lisszaboni Unió tagjai elutasították arra hivatkozással, hogy egy teljesen új napirendi javaslatról van szó, amit előzetesen kellett volna előterjeszteni.

Svájc is a 2019-es javaslatára (A/59/11) hivatkozott, ami álláspontjuk szerint hosszú távú megoldást kínál. Ennek lényege a költségvetés egységesítése, amit egyébként a WIPO évtizedek óta alkalmaz is a *financial solidarity among Unions* és a *capacity to pay* elvei mentén. Ez a gyakorlat, ami pragmatikus, a metódus megváltoztatására nincs szükség. A tárgyban folytatott viták feleslegesek, mivel a WIPO pénzügyi helyzete – még az olyan események hatása mellett is, mint a Covid-19 világválság – rendkívül biztos, és egy unió kisebb mértékű költségvetési hiánya nem veszélyezteti a szervezet és a többi unió működését. Azonos álláspontot foglalt el Oroszország, Franciaország, Olaszország, Irán és a CEBS-csoport.

A tagállamok nem jutottak konszenzusra, a vita a következő ülésen folytatódik.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYZEMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

Az Európai Szabadalmi Szervezet Szabadalmi Jogi Bizottságának (*Committee on Patent Law, PLC*) 54. ülése, online, február 15.

A gyakorlat egységesítése: javaslat az elsőbbség napjára vonatkozó közös gyakorlatra

Az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese elmondta, hogy az aktív részvétel a munkacsoportokban a gyakorlat egységesítése iránti széles körű igényt jelzi. A munka a partnerség jegyében zajlik, a résztvevők sokat tanulnak a nemzeti gyakorlatok megismeréséből. Ezen az ülésen a konvergenciaprogram 3. és 4. munkacsoportja által kialakított ajánlások kerülnek megvitatásra, de az 5. és 6. munkacsoport is hamarosan megkezdje a munkát, első ülésükre április 6-án kerül sor. A 3. munkacsoport vezetője ismertette az elfogadott ajánlástervezetet, amelynek elemei a következők:

- Az elsőbbségi nyilatkozat részletes adatait mind a szabadalmi bejelentés, mind a szabadalom megadása, meghirdetése kapcsán meg kellene jelentetni.
- A bejelentő mentesítése a korábbi bejelentés (hiteles) másolatának benyújtása tekintetében fennálló kötelezettsége alól.
- Az elektronikus elsőbbségi iratok digitális adatbázisokban való hozzáférése.
- A korábbi bejelentés fordítása.
- Felhívás a hiányok meghatározott időn belül történő pótlására.
- Jogorvoslati lehetőség.
- A határidőt a PCT rendelkezéseivel összhangban kell megállapítani.

A korábbi munkacsoportok által vizsgált témákhoz képest ezen a területen nagyobb különbségek vannak az egyes nemzeti hivatalok között, különösen az elektronikus elsőbbségi iratok elfogadása és kiadása, valamint az elsőbbségi jog érvényesítésére nyitva álló határidő elmulasztása esetén elérhető jogorvoslat terén.

Az elnök úgy összegezte az elhangzottakat, hogy a CPL egyhangú támogató véleményt fogalmazott meg az ajánlásokról.

A gyakorlat egységesítése: javaslat a jogok újra érvénybe helyezésére vonatkozó közös gyakorlatra

A 4. munkacsoport vezetője ismertette az elfogadott ajánlástervezetet, amelynek elemei a következők:

- Értesítés a jogvesztésről.
- Az igazolási kérelem benyújtásának minimális elemei.
- Az igazolási kérelem tárgyában hozott döntés vagy adott tájékoztatás minimális elemei.
- Az igazolásról hozott döntés publikálása.

Az elnök úgy összegezte az elhangzottakat, hogy a CPL egyhangú támogató véleményt fogalmazott meg az ajánlásokról.

Anyagi szabadalmi jogharmonizáció – véleménycsere

Az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese felidézte, hogy a CPL novemberi ülésén az ESZH vállalta, hogy elkészíti az európai nyilvános konzultációra bocsátható dokumentációt az Industry Trilateral (IT3) harmonizációs javaslatcsomagjáról még a B+ csoport 2022 őszi plenáris ülése előtt. A folyamat állását úgy foglalta össze, hogy elvi szinten minden szerződő állam és minden érdekelt fél támogatja a jogharmonizációt, de a nemzeti jogok módosítását igénylő, kézzelfogható eredményeket már sokkal nehezebb elérni. A globális folyamatok ismeretében egyre biztosabban ki lehet jelteni, hogy Európa versenyképességének megőrzése érdekében szükség van a szabadalmi türelmi idő bevezetésére, és minden bizonnyal előnyösebb lenne, ha az európai államok határoznák meg ennek a kereteit, mintha nemzetközi kereskedelmi egyezményekben a partner – különösen az Egyesült Államok – által diktált feltételekkel kellene elfogadni. A konzultáció keretében esély nyílik az európai álláspontok közelítésére is.

Az ESZH beszámolt a türelmi idő tárgyában készülő tanulmányukkal kapcsolatos előrehaladásról is. A decemberi pilot kutatás után finomították a kérdőívet, külön cégekre és egyetemekre. Januárban elindult az adatgyűjtés, a japán és koreai hivatal sok adattal segítette a munkát. A kínai hivatal az állami korlátozások miatt nem adhat adatokat, a hozzájárulásuk lehetséges kereteit ezért még egyeztetik. A tanulmány várhatóan 2022 második negyedévében készül el.

Az elnök az időtartamot érintő lehetséges kompromisszumként vetette fel, hogy a tagállamok előbb a nyers adatokat küldjék meg az ESZH-nak (ez akár azonnal lehetséges a konzultáció lezárulta után), a saját elemzésüket pedig később. Az ESZH-nak ez ellen nincs kifogása, de ebben az esetben lehet, hogy azok a következtetések kerülnek majd a végleges kutatásba, amelyeket az ESZH von le az adatokból.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 170. ülése, online, március 22.

Az ESZH tevékenységi jelentése

Az ESZH elnöke és elnökhelyettesei beszámoltak az ESZH működési tevékenységéről és az SP2023 keretében elért eredményekről.

Az SP2023 első célkitűzése (Goal 1 – elkötelezett, jól informált és együttműködő szervezet kiépítése) vonatkozásban elmondták, hogy a munkaerőtoborzás keretében mintegy 3000

jelentkezés érkezett, amit nagyon eredményesnek ítélnék, külön kiemelték, hogy a jelöltek rendkívül erős képzettségi háttérrel rendelkeznek.

A második célkitűzés (Goal 2 – informatikai rendszer egyszerűsítése és modernizálása) kapcsán kifejtették, hogy milyen eredményeket értek el a szabadalomengedélyezési eljárás munkafolyamatainak digitálissá tételében („Digital Patent Grant Process”). A „Digital File Repository” rendszerét (amely ipaden is elérhető) kiterjesztették valamennyi elbírálóra, a front office-ra és BoA-ra; a WIPO-val folytatott egyeztetés eredményeképpen pedig megkezdődött a PCT-folyamatok fokozatos digitalizálása az átvevőhivataloknál és a kutatási jelentések vonatkozásában.

A harmadik célkitűzés (Goal 3 – magas színvonalú termékek és szolgáltatások hatékony biztosítása) tekintetében beszámoltak a minőség fejlesztését célzó kísérleti projektek elindításáról: sablon az egységes kommunikáció támogatása érdekében; a részlegben belüli szerepek tisztázása; együttműködést lehetővé eszköz beépítése a Patent Workbench-be annak érdekében, hogy a közös kommunikáció biztosítható legyen; az oltalom tárgyát ellenőrző (Subject-Matter checks) eszköz beemelése a Patent Workbench-be; a minőségi adatok jobb megjelenítése csapatszinten. Majd különböző statisztikai adatokat ismertettek: az időbeli hatékonyság terén mutatkozó eredményeket (a kutatások 90,1%-a kerül időben megküldésre, a vizsgálati szakasz esetében ugyanez az arány 79,2% sztenderd ügyek esetében, míg a felszólalási eljárások során a sztenderd ügyek 41,9%-ában 18 hónapon belül születik döntés), a vizsgálati idő összevetését a 36 hónapos célkitűzéssel, a közzétett szabadalmak alakulását, továbbá a 2022. évi hatékonyság költségvetési hatását.

A negyedik célkitűzés (Goal 4 – globális hatással bíró európai szabadalmi rendszer és hálózat kiépítése) kapcsán tájékoztatást adtak a nemzetközi együttműködések alakulásáról: az ESZH ad otthont júniusban a következő IP5 találkozónak; több, mint ezer PCT-bejelentést nyújtottak be Kínából az EPO ISA-hoz (legtöbb az ICT területről); megerősített partnerségi megállapodás Brazíliával, Mexikóval, Malajziával, új együttműködés Peru nemzeti hivatalával; LATIPAT MoU, melynek célja a minőség fejlesztése valamint a szabadalmi információkhoz való hozzáférés biztosítása.

Az ötödik célkitűzés (Goal 5 – hosszú távú fenntarthatóság biztosítása) keretében a governance & trasparency témaköre kapcsán beszéltek a visszajelzések összegyűjtéséről [első, belső szolgáltatásokkal (IT, HR stb.) kapcsolatos elégedettségmérés szervezése], az ISO 9001 kibővítéséről (a hivatal többi részére is), az „ombuds” szolgáltatás elindításáról (a második negyedévre ütemezve) és az „external governance”-ről (az AC elnöke egyeztetést kezdeményezett az orientation paperral összefüggésben a szervezet átláthatóságának és hatékonyságának növelése érdekében).

Az AC nyugtázta a tevékenységi jelentésben foglaltakat.

A fellebbezési tanácsok (BoA) elnökének 2021. évi jelentése

A fellebbezési tanácsok elnöke a 2021. évre vonatkozóan tájékoztatta az AC-t arról, hogy a videokonferencia útján megtartott szóbeli eljárások – a 2020. évi sikeres bevezetést követően – 2021-ben is nagy szerepet játszottak a BoA tevékenységében, a folyamatban lévő ügyek számában érdemi csökkenést sikerült elérni, és jelentős előrehaladás volt tapasztalható a tekintetben is, hogy a BoA működési hatékonysága a járvány előtti szinthez közelítsen. A célkitűzések között szerepel a folyamatban lévő ügyek számának további csökkentése (7000 alá), valamint biztosítani, hogy az ügyek 90%-át 30 hónapon belül befejezzék.

A jelentés mindezekén túl részletesen kitér a BoA szervezeti reformjára, működésének statisztikai adataira, a minőségi munkavégzés biztosítása és a hatékonyság növelése terén megvalósult fejleményekre, az etikai szabályzattal, a munkavállalókkal, illetve a BoA épületével kapcsolatos kérdésekre, valamint a Bővített Fellebbezési Tanács tevékenységére.

Az AC nyugtázta a tevékenységi jelentésben foglaltakat.

Kinevezések, megválasztások

A napirendi pont keretében kijelölték, illetve megválasztották az ESZSZ és az ESZH egyes tisztségviselőit.

Egységes európai szabadalom és az ezzel kapcsolatos fejlemények; helyzetjelentés

Franciaország, mint az Európai Unió Tanácsának soros elnöke rövid tájékoztatást adott az Egységes Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodással (ESZB-megállapodás) és az egységes szabadalommal kapcsolatos fejleményekről. Elmondta, hogy az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 2022. január 19-én hatályba lépett, ezt követően 2022. február folyamán megalakultak az ESZB-t működtető bizottságok: az Igazgatási Bizottság, a Költségvetési Bizottság és a Tanácsadó Bizottság. A francia delegáció elmondta, hogy Franciaország célja, hogy EU-elnökségük alatt maradéktalanul befejeződjön az ESZB működésének előkészítése. Kiemelte továbbá, különösen fontosnak tartják, hogy a kv-k IP-tudatosságának fokozása terén eredményeket érjenek el.

Az ESZH ismertette az egységes hatályú szabadalommal kapcsolatos ütemtervet: IT-rendszer tesztelése (március); a felhasználóknak szóló IT-workshop szervezése (április, június); az ESZB-megállapodás ratifikációs okmányának Németország részéről történő letétbe helyezése (június); az SC által elfogadott UPR-módosítások végrehajtása – IT-rendszer (július); együttműködési, adatcsere-megállapodások (szeptember); bírák képzése – haladó szint (szeptember); ESZB-megállapodás hatálybalépése (október); első lajstromozott egységes hatályú szabadalom (október); egységes szabadalom/ESZB-ünnepség (október).

A gyakorlat egységesítése: javaslat az elsőbbség napjára vonatkozó közös gyakorlatra

Az ESZH röviden ismertette a munkacsoportok tevékenységét, aminek eredményeképpen megszületett az elsőbbségi napról, illetve az igazolásról szóló ajánlás.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa Albizottságának (*Select Committee of the Administrative Council, SC*) 26. ülése, München és online, március 23.

Alexander Ramsay, az Előkészítő Bizottság elnöke beszámolt az ESZB-megállapodás hatálybelépését megelőző folyamat előrehaladásáról.

Az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 2022. január 19-én hatályba lépett, ezt követően 2022 február folyamán megalakultak az Egységes Szabadalmi Bíróságot (ESZB) működtető bizottságok.

Az Igazgatási Bizottság (*Administrative Committee*) elnöke Alexander Ramsay, elnökhelyettese Johannes Kärcher lett, ülésén elfogadták az alapidokumentumok egy részét, így az ügyrendet, az ESZB pénzügyi és szolgálati szabályzatát, és az EPLC szabályzatot. Az ESZB eljárási szabályzatához több módosítási javaslat is érkezett korábban az Előkészítő Bizottságban, ezért ennek elfogadására csak később kerülhet sor.

A részt vevő tagállamok bejelentették, hogy jelenleg mely városokban terveznek helyi divíziót felállítani az ESZB-nek: ezek Párizs, Düsseldorf, Hamburg, Mannheim, München, Brüsszel, Koppenhága, Helsinki, Lisszabon és Ljubljana. Stockholmban Svédországot és a balti államokat kiszolgáló regionális divíziót terveznek az érintett országok.

A Költségvetési Bizottság (*Budget Committee*) elfogadta az ESZB költségvetését az ideiglenes alkalmazás időszakára.

A Tanácsadó Bizottság (*Advisory Committee*) elfogadta az eljárási szabályzatot és annak az ideiglenes alkalmazás időszakára tekintettel való módosításáról szóló szabályokat, emellett titkos szavazással, egyhangúan megválasztotta elnökének Willem Hoyngot, alelnökének pedig Sylvie Mandelt. A bizottság elfogadta az interjúkra kiválasztott bírójelöltek listáját; az interjúkat a bizottság március 21-én kezdi meg, és a tervek szerint azok május 20-ig tartanak. A bírák kinevezésének még a nyári szünet előtt meg kellene történnie.

A bizottság támogatta az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozó végrehajtási szabályok (UPR) 16. szabály (1) bekezdés *w*) pontjának módosítását az 1257/2012/EU rendelet 7. cikke (1) bekezdésének *b*) pontja értelmében az európai szabadalmi bejelentés benyújtásának időpontjában lévő székhelynek az egységes hatályú szabadalmak lajstromába történő bejegyzése tekintetében. A székhely önkéntes megjelölését az ESZH csak akkor jegyzi be a lajstromba, ha azt az európai szabadalom jogosultja az UPR 6. szabálya szerinti egységes hatály iránti kérelemmel együtt nyújtja be.

Az egységes hatályú szabadalmi rendszerre vonatkozó pénzügyi szimulációkat 2013-ban, 2014-ben és 2015-ben tárgyalta utoljára a bizottság. Az utolsó pénzügyi szimulációt

2015 októberében (a 17. ülésen) nyújtották be. 2013-ban az ESZH teljes körűen ismertette a modellezési paramétereket: egyrészt az európai szabadalmak hatályosításának és fenntartásának jelenlegi gyakorlatát, másrészt a nemzeti fenntartási díjakból származó bevételeket (SC/27/13), ami elsősorban a 2011-es hatályosításokon alapul. Az ülésen bemutatott prezentáció célja, hogy aktualizálja a pénzügyi szimulációk alapjául szolgáló paramétereket.

A korábbi nemzeti jogok (egy vagy több szerződő államban az európai bejelentést megelőzően benyújtott, de az európai bejelentés bejelentési vagy elsőbbségi napján vagy azt követően közzétett nemzeti szabadalmi bejelentések) nem képezik a technika állásának részét az ESZH vizsgálati eljárása során, de megsemmisítési okot jelenthetnek, ha az európai szabadalmat hatályosítják azokban a szerződő államokban, ahol a korábbi jog fennáll [ESZE 139. cikk (2) bekezdés].

Mivel egységes hatály csak akkor kérhető, ha az európai szabadalmat valamennyi részt vevő uniós tagállam tekintetében azonos igénypontokkal adják meg (1257/2012/EU rendelet 3. cikk), a vonatkozó korábbi nemzeti jogok megléte a szabadalom teljes körű megsemmisítéséhez vezethet.

A lehetséges korábbi nemzeti jogok minél korábban történő azonosítása különösen fontos az egységes szabadalmi oltalmat választani kívánó felhasználók számára. Az ESZH ezért megerősíti a nemzeti hivataloknak nyújtott támogatását annak érdekében, hogy saját adataik időben történő és teljes körű átadása nagyobb arányban valósuljon meg.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Szabadalmi Jogi Bizottságának (*Committee on Patent Law, PLC*) 55. ülése, München és online, május 12.

A szabadalmaztatási eljárásban történő digitális átállást támogató jogi változások: az ESZE végrehajtási szabályzatának módosításai

Az ESZH bemutatta a digitális átállás első fázisát jelentő javaslatcsomagot, amely egyben az ESZE és a PCT közötti összhangot is növeli. Fontos alapelv, hogy a papíralapú és az elektronikus ügyintézésre teljesen egységes szabályokat alakítsanak ki.

Az SP2023 keretében a szabadalom megadására irányuló eljárás digitális átalakításának támogatása és a PCT-vel való nagyobb összhang megteremtése érdekében az ESZH az EPC végrehajtási szabályzatának (VSZ) módosítását javasolja. A javasolt módosítások a VSZ 46., 49., 50., 57., 65., 82., 126., 127. és 131. szabályát érintik, amelyek az ESZH előtti eljárásokban benyújtott dokumentumok alaki követelményeit, a kutatási jelentések és a technika állásaként hivatkozott dokumentumok továbbításának módját, az értesítést és a határidő-számítást szabályozzák.

A bizottság támogatta a javasolt módosításokat, az igazgatótanács júniusi ülését megelőzően azonban az ESZH visszavonta a javaslatot.

Anyagi szabadalmi jogharmonizáció – fejlemények

Bemutatásra kerültek az ESZH tanulmányának előzetes eredményei a türelmi időről. A korábbi kutatásoktól eltérően ez nem a felhasználók véleményére, hanem tényekre volt kíváncsi, ezért hasznos alap a további munkához. A tanulmány legfontosabb megállapításai a következők.

A legtöbb európai bejelentőnek sikerül teljesítenie az ESZE szerinti szigorú újdonsági követelményt. A nyilvánosságra hozatal elhalasztásának vagy elmulasztásának gazdasági költségei csekélyek a bejelentés előtti nyilvánosságra hozataléhoz (*pre-filing disclosure*, *PFD*) képest. Míg az európai vállalatoknak kevés problémájuk van a PFD-ekkel, az európai kutatóintézetek az ilyen bejelentések miatt az ESZH-nál benyújtott sikertelen bejelentések nagyobb hányadát (7,8%) jelentik, ami gyakran gazdasági következményekkel jár. Az amerikai bejelentők szintén jelentős arányban (7%) vallanak kudarcot az ESZH előtt a PFD-k miatt, de kisebb gazdasági következményekkel.

Amennyiben az ESZH előtt bevezetnék a türelmi időt, a türelmi időre vonatkozó kérelmek száma az éves EP-bejelentések akár 6%-át is elérhetné. Ezeknek a potenciális kérelmeknek a fele amerikai bejelentőktől származna. A potenciális kérelmek további egyharmadát az európai vállalatok tennék ki, ha a türelmi időt választanák a jelenleg szigorú közzétételi politikájuk helyett. Az európai kutatóintézetek ehhez képest elhanyagolható számú türelmi időre vonatkozó kérelmet nyújtanának be.

Az európai szabadalmi rendszer egyensúlyára gyakorolt hatás a türelmi idő kialakításától függ. A türelmi idő egyes bejelentők általi igénybevétele jogbizonytalanságot okozna a szabadalmi rendszer valamennyi felhasználója számára. A korlátok nélküli türelmi idő esetén az amerikai cégek gyakran használnák a türelmi időt, míg a nagyfokú jogbizonytalanság elsősorban az európai cégeket érintené. A nyilatkozattételi kötelezettség és az előhasználati jogok segíthetnének fenntartani a rendszer egyensúlyát és csökkenteni a jogbizonytalanságot azáltal, hogy visszatartják a bejelentőket attól, hogy kényszerítő ok nélkül éljenek a türelmi idő adta lehetőséggel.

A világvjárvány 2020. áprilisi kezdete óta az ESZH videokonferencia keretében bonyolított le több mint 12 000 szóbeli tárgyalást, ezek között összetett ügyek (bizonyításfelvétel, nagyszámú résztvevő stb.) is voltak. A technológia nagyobb technikai probléma nélkül működik, az időszersőség és az ügyállomány visszaállt a járvány előtti szintre, biztosítva a jogbizonytalan-ságot minden érdekelt fél számára. A felmérésben részt vevő ügyfelek kétharmada pozitívan értékeli a videokonferenciákat, a panaszok száma jelentősen csökkent. A válaszadók pozitívan értékelték a háttérszolgáltatások elérhetőségét, a feltalálók könnyebb részvételét, valamint az idő- és pénzmegtakarítást és a szén-dioxid-kibocsátás csökkenését. A videokonferencia emellett nyilvános hozzáférést és nagyobb átláthatóságot is biztosít.

Az ESZSZ Költségvetési és Pénzügyi Bizottságának (Budget and Finance Committee, BFC) 128. ülése, május 24.

A pénzügyi szabályzat ütemezett felülvizsgálata

A kapcsolódó dokumentum a pénzügyi szabályzat (*Financial Regulations, FinRegs*) 2. cikkének, és 54. cikke (2) bekezdésének módosítására tesz javaslatot. Az ESZH a módosítások pénzügyi eljárásokra gyakorolt pozitív pénzügyi hatásával számol. A javasolt módosítások 2022. július 1-jével lépnek hatályba. A BFC egyhangúlag támogatta a javaslatot.

A 2021. évi számviteli periódus eredmény- és mérlegszámai

Az ESZH 385,9 millió euró eredménnyel zárta a 2021. évet. Ez 10,6%-kal jobb, mint a 2020. évi eredmény, és jelentősen, 214,9 millió euróval (125,8%) meghaladta a költségvetést.

- A működési eredmény 417,2 millió euró volt, 198,6 millió euróval (90,9%) a terv felett teljesült.
- A működési bevétel 2269,2 millió eurót tett ki, ami 4,8 millió euróval (0,2%) kevesebb, mint a terv, és 79,7 millió euróval (3,6%) több, mint 2020-ban. A bejelentési és kutatási eljárási díjak 20,6 millió euróval (4,9%), a vizsgálat, a megadás és a felszólalás 3,0 millió euróval (0,8%), a fellebbezési eljárás díjbevételei 1,4 millió euróval (36,1%), a megjelölési és megújítási díjakból származó bevételek pedig 49,0 millió euróval (4,3%) nőttek.
- A működési kiadás 1852,0 millió euró volt, ami 203,4 millió euróval (9,9%) elmaradt a költségvetéstől. Az IT-működési kiadások kivételével minden fejezetben alulköltés figyelhető meg a költségvetéshez képest. Az informatikai működési kiadások 24,4 millió euróval (19,6%-kal) meghaladták a költségvetést, és 26,0 millió euróval (21,1%-kal) magasabbak, mint 2020-ban. Ezek a növekedések elsősorban a digitalizáció felgyorsulásának tudhatók be.

A BFC egyhangúlag támogatta a költségvetés 2021-es elszámolási időszakáról készült végrehajtási jelentést.

A könyvvizsgálói testület beszámolója a 2021. évi számviteli periódusról

A 2021. évi éves beszámolórol a BoA korlátozás nélküli könyvvizsgálói véleményt adott, azaz a beszámoló megbízható és valós képet ad a szervezet nettó vagyonáról, pénzügyi helyzetéről és működési eredményéről. Az ellenőrzés során tett megállapításokat a BoA háromfokú skálán prioritizálta. Az auditorok összesen 19 észrevételt tettek, ebből 5 esetben azonnali intézkedés szükséges. A BFC egyhangúlag támogató véleményt fogalmazott meg a beszámolórol.

Negyedéves pénzügyi helyzetkép

Az első negyedév végén a működési eredmény 139,1 millió euró, ami 10,3 millió euróval (8,0%-kal) jobb a költségvetésnél, és 47,5 millió euróval (51,9%-kal) jobb, mint 2021 azonos időszakában. A költségvetési bevétel 602,7 millió eurót tett ki, ami 6,4 millió euróval (1,1%-kal) jobb, mint költségvetés, és 50,2 millió euróval (9,1%-kal) több, mint az előző évben. A teljes költségvetési többlet 134,6 millió eurót tett ki, ami 23,3 millió euróval (20,9%-kal) jobb a költségvetésnél, és 43,8 millió euróval (48,3%-kal) jobb, mint az előző évben. Az eltérés nagyrészt az április 1-jei kétéves díjmelés hatásának tudható be. A 2022 első negyedév végi pénzügyi eredményekről szóló jelentést a BFC tudomásul vette.

Alapfeltevések a 2023. évi költségvetés tervezéséhez

Az ESZH négy forgatókönyvet dolgozott ki: egy növekedési forgatókönyvet, egy közepes növekedési forgatókönyvet, egy alacsony növekedési forgatókönyvet és egy válságforgatókönyvet. Az infláció, a geopolitikai bizonytalanság, a koronavírus-járvány fennmaradó következményei és az ukrajnai háború további bizonytalanságai miatt az ESZH a közepes növekedési forgatókönyvet választotta. Ez alapján az ESZH 2023-ban a bejelentések 2,4%-os növekedését (196 300 kérelem) vetíti előre, és a 2021–2027-es időszakban a bejelentések számában évente átlagosan 1,8%-os növekedést vár, ami 2023-ban 196 300 bejelentés benyújtását eredményezi. A BFC egyhangúlag támogatta a 2023. évi költségvetési tervezés alapfeltevéseit.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 171. ülése, München és online, június 29–30.

A 2021-re vonatkozó éves szemle

Az ESZH elnökének rövid bevezetőjét követően a delegációk megtekintették az ESZH éves szemléje alapján készített videót, amely rövid áttekintést adott az előző naptári évben végzett tevékenységekről, bemutatva az SP2023 programjainak főbb eredményeit, a legfontosabb működési eredményeket a minőség, a szociális szempontok, a környezeti fenntarthatóság, az informatikai tevékenységek, a kommunikáció, az adatvédelem és az együttműködés területén, valamint az *Academy* kapcsán. A delegációk hozzászólását követően az ESZH elnöke válaszában kifejtette, hogy a minőségi mutatók a statisztikákat tekintve nem romlottak, az eltérő számok abból adódnak, hogy az ESZH papíralapú eljárásról áttért a digitális eljárásra, aminek eredményeként a kutatások, a vizsgálat, a felszólalási és a fellebbezési eljárások lefolytatásának módja nagymértékben megváltozott. Az AC nyugtázta a 2021-re vonatkozó éves szemlében foglaltakat.

Az ESZH külső irányításának modernizációja

2022 februárjában az ESZH konzultációs eljárást kezdeményezett a tagállamokkal a hivatal külső irányítása (*external governance*) kapcsán. A tárgyalat dokumentum a delegációktól beérkezett visszajelzések összefoglalóját és a javasolt jövőbeli lépéseket tartalmazza. Az AC pozitívan fogadta a javaslatban foglaltakat, és felkérte az AC elnökét, hogy készítsen átfogó ütemtervet a dokumentum egyes pontjai vonatkozásában, és terjessze azokat az AC októberi ülése elé.

A Szabadalmakkal és a Technológiával Foglalkozó Megfigyelőközpont (Observatory on Patents and Technology) létrehozása

Az ESZH elnöke elmondta, hogy az ESZH az SP2023 ötödik célkitűzése keretében létre kívánja hozni az *Observatory on Patents and Technology* intézményét, amelynek fő tevékenysége az innováció és technológia jövőjével, illetve annak szabadalmi rendszerre gyakorolt hatásával kapcsolatos kérdések vizsgálata. Az *Observatory* lehetővé tenné az EPN és az érdekeltek számára, hogy betekintést kapjanak az innovációs szektorban és a szabadalmi rendszerben lezajló folyamatokba. Ezt a tudást kamatoztatva az ESZH és partnerei képesek lennének jobban megfelelni a jelenlegi kihívásoknak, előre jelezni a változásokat és megtenni a gazdasági, szociális és környezeti fejlődéshez vezető intézkedéseket. Az AC pozitívan fogadta a javaslatban foglaltakat.

A Visegrádi Szabadalmi Intézetnek (VSZI) az AC-ülésekre vonatkozó megfigyelői státusz iránti kérelme

Magyarország megköszönte, hogy a kérelem napirendre került, hangsúlyozta a VSZI regionális jelentőségét, és elmondta, hogy a VSZI a *Nordic Patent Institute*-tal azonos jogi koncepción alapul. Az igazgatótanács egyhangúlag jóváhagyta a VSZI megfigyelői státusz iránti kérelmét.

Tisztségviselők kinevezése/megválasztása

A napirendi pont keretében kinevezték, illetve megválasztották az ESZSZ és az ESZH különböző tisztségviselőit. Az AC – többek között – egyhangúlag újraválasztotta *António Campinos* az ESZH elnökének.

Az egységes európai szabadalommal kapcsolatos fejlemények és helyzetjelentés

Franciaország az Európai Unió Tanácsának soros elnökeként rövid tájékoztatást adott az elnökség alatt elért eredményekről. Elmondta, hogy IP-területen két prioritása volt, a kéz-

műves és ipari termékek földrajzi árujelző uniós oltalmára vonatkozó rendelettervezet és a formatervezési mintákra vonatkozó uniós joganyag felülvizsgálata. A földrajzi árujelzőkről (GI) szóló rendelettervezet első kompromisszumos szövegtervezete elkészült a francia elnökség alatt. Az Egységes Szabadalmi Bíróságról (ESZB) szóló megállapodással és az egységes szabadalommal kapcsolatban elmondta, remélik, hogy az ESZB-megállapodás a cseh elnökség alatt hatályba léphet.

Csehország mint az Európai Unió Tanácsának soron következő elnöke elmondta, hogy az egységes szabadalom (UPP) kérdése az illetékes fórumok előtt jó kezekben van, ezért ők a figyelmüket a UPP-n túl leginkább a formatervezési mintákra vonatkozó uniós joganyag felülvizgálatára, a GI-rendelettervezetre, a kiegészítő oltalmi tanúsítványokra és a szabványmegfelelőségi szempontból elengedhetetlen szabadalmakra fogják fordítani.

Az AC nyugtázta a Franciaország és Csehország jelentésében foglaltakat.

A szabadalom megadására irányuló eljárás digitális átalakítását támogató jogi változások; az ESZE végrehajtási szabályzatának módosításai

Az SP2023 keretében a szabadalom megadására irányuló eljárás digitális átalakításának támogatása és a PCT-vel való nagyobb összhang megteremtése érdekében az ESZH az ESZE végrehajtási szabályzatának (VSZ) módosítását javasolja. A javasolt módosítások a VSZ 46., 49., 50., 57., 65., 82., 126., 127. és 131. szabályát érintik, amelyek az ESZH előtti eljárásokban benyújtott dokumentumok alaki követelményeit, a kutatási jelentések és a technika állásaként hivatkozott dokumentumok továbbításának módját, az értesítést és a határidő-számítást szabályozzák.

A módosítási javaslat értelmében a postai és elektronikus kézbesítések esetén is eltörlésre kerülne a tíznapos kézbesítési fikció, ehelyett az iratot azon a napon kellene kézbesítettnek tekinteni, amely dátum az iraton szerepel, és ez jelentené a határidők számításának kezdőnapját is.

Több hozzászólásban is támogatták a törekvést, azonban aggályaikat is megfogalmazták a tagállamok, ezért az ESZH válaszában elmondta, hogy visszavonják a javaslatot a kérdés további megvitatása érdekében.

A Pénzügyi és Költségvetési Bizottság (Budget and Finance Committee, BFC) elnökének beszámolója a BFC 128. üléséről

A BFC elnöke röviden beszámolt a BFC 128. ülésén történekről. Elmondta többek között, hogy a BFC egyhangúlag kedvező véleményt adott a 2023-ra vonatkozó előzetes költségvetési orientációkról. Az AC nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A 2023-ra vonatkozó előzetes költségvetési tervek

Az ESZH szolgáltatásokért felelős elnökhelyettese röviden ismertette a javaslatot. Elmondta, hogy a becslések alapján 2023-ban a szabadalmi bejelentések 2,4%-os növekedésével, valamint azzal számolnak, hogy az egységes szabadalmi rendszer elindulása költségvetési szempontból alapvetően semleges lesz. A részletesebb szimulációkat a Select Committee-ben ismertetik. Az AC pozitívan fogadta a 2023-ra vonatkozó előzetes költségvetési orientációkat.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa egységes hatályú európai szabadalmakkal foglalkozó albizottságának (Select Committee, SC) 27. ülése, München, június 30.

Alexander Ramsay, az Előkészítő Bizottság elnöke beszámolt az Egységes Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodás (ESZB-megállapodás) hatálybelépését megelőző folyamat előrehaladásáról. Elégedett az előkészületek állásával, úgy látja, hogy 2023 első negyedévében megkezdheti működését a bíróság.

Az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 2022. január 19-én hatályba lépett, ezt követően 2022 február folyamán megalakultak az Egységes Szabadalmi Bíróságot (ESZB) működtető bizottságok.

Az Igazgatási Bizottság (*Administrative Committee*) a következő, júliusi ülésén jóváhagyja a kiválasztott bírák listáját, akikkel ezt követően az ESZB munkaszerződést köthet, és az ősz folyamán sor kerülhet a képzések lebonyolítására. A bizottság következő ülésén további mérföldkő lesz az eljárási szabályzat elfogadása. Az ülést követően közzéteszik majd a nyilvános előkészítési ütemtervet is.

Az ESZH első prezentációja az egységes hatályú szabadalmi rendszer frissített költségbecslését mutatta be. Legutóbb 2015-ben frissítették az előrejelzést, a becslés módszertana változatlan maradt.

A friss becslések szerint a rendszer működtetésének költsége kb. 400 ezer euróval kevesebb lehet a 2015-ben prognosztizáltnál (3,7 millió EUR helyett 3,3 millió EUR). A megtakarítás az egységes hatályú szabadalmakkal foglalkozó elbírálók közötti munkaát szervezésből eredő emberóra-csökkenésből, IT-hatékonyságnövelésből és a fordítási kompenzáció csökkenéséből adódik. Az utóbbi magyarázata, hogy a 2015-ös becsléshez képest lényegesen kevesebben lehetnek majd fordításkompenzációra jogosultak, mivel eredetileg azt feltételezték, hogy a nem az ESZH hivatalos nyelvén benyújtott bejelentések száma növekedni fog, de 2016 óta csökken.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (European Patent Academy, EPA) által szervezett szemináriumok és továbbképzések

Az EPA szervezésében 2022 első felében a következő online szemináriumok és továbbképzések valósultak meg:

- Űrtechnológiák;
- Szabadalmazás az egészségügyben;
- A feltalálói lépés szempontjai;
- A kutatásról szóló tutorált képzés;
- A tisztaság és egység felmérése;
- Az újdonság és a feltalálói lépés felmérése;
- EPOQUNet: a hatékony kutatás művészete;
- CPC-képzés;
- A fellebbezési tanácsok legújabb döntései;
- Kvantumszámítás;
- Szabadalmazhatósági kivételek és kizárások;
- Számítógép segítségével létrehozott találmányok szabadalmazása;
- Patenting in disruptive CII technologies

Egyéb ESZSZ-vonatkozású rendezvények

- Az Európai Szabadalmi Hálózat (EPN) információbiztonságról szóló rendezvénye, online, március 14–15.;
- az együttműködési szabadalmi osztályozásról (CPC) szóló éves találkozó, online, március 15–16.;
- a tagállamokkal folytatott együttműködésről szóló éves találkozó, online, május 4.;
- PATLIB éves konferencia, online, május 12–13.;
- az egységes európai szabadalmi rendszer informatikai vonatkozásairól szóló workshop, online, május 23–25.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS MUNKACSOPTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL

- A szellemi tulajdoni politikával foglalkozó munkacsoport (GIPP) online ülései, január 14., március 25., április 28.;
- az EU Tanácsa szellemi tulajdonnal foglalkozó munkacsoportjainak ülései: február 21.; március 17.; március 29.; április 27.; május 3.; május 16.; május 25.; június 7.; június 29.

AZ EURÓPAI UNIÓ SZELLEMI TULAJDONI HIVATALÁVAL (EUIPO) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

Az alternatív vitarendezéssel foglalkozó almunkacsoport (ADR sub-WG) ülése, online, február 24–25.

Az ECP6 alternatív vitarendezéssel foglalkozó almunkacsoportja megvizsgálta az alternatív vitarendezési szolgáltatások jelenlegi helyzetét, és meghatározta az ECP6 keretében az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos együttműködési lehetőségeket, a kkv-k igényei szempontjából legfontosabb lehetőségekre összpontosítva. Az almunkacsoport – az MBBC jóváhagyásától függően – javasolta felkérni valamennyi tagállami központi iparjogvédelmi hivatalt, köztük a Benelux Szellemi Tulajdoni Hivatalt is arra, hogy önkéntes alapon vegyenek részt a végrehajtásban.

Az első kezdeményezés célja az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos tudatosság megeremtése és növelése, valamint annak nemzeti vagy regionális szintű hozzáadott értékének népszerűsítése, különösen a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos jogvitákkal összefüggésben.

A második kezdeményezés célja, hogy a tudatosság hiányának problémáját átfogóbb módon kezelje. Az érdekelt nemzeti hivatalok képviselői lehetőséget kapnak arra, hogy az EUIPO alap- és középfokú képzéseiben vegyenek részt, hogy megismerjék az alternatív vitarendezés alapelveit, módszertanát, eljárásait és az ügykezelés alapjait.

A harmadik kezdeményezés célja, hogy támogassa a nemzeti hivatalokat AVR-kapacitásuk kiépítésében azáltal, hogy képzést és akkreditációt biztosít a hivatalok munkatársai számára.

Az EUIPO védjegyekről szóló 27. kapcsolattartó ülése, Alicante, március 22.

Tájékoztató a CP13 „Rosszhiszemű bejelentések” kapcsán bekövetkezett fejleményekről

Az EUIPO munkatársa ismertette a CP13 projekt háttérét, célját és a munka során alkalmazott metodológiát. Az előkészítő fázist követően az EUIPO, 9 nemzeti hivatal és 4 felhasználói szervezet képviselőiből álló CP13 munkacsoport szeptemberben tartotta projektindító értekezletét, melynek során megerősítést nyert a CP13 hatálya. A munkacsoport emellett a különböző fogalmak meghatározására vonatkozó alapelvek lefektetésével, valamint az első tervezet felépítésének véglegesítésével foglalkozott. A 2022 márciusában tartott második ülés során a munkacsoport további fogalmak pontosításával foglalkozott, és többek között megállapodás született a rosszhiszeműség megállapításához szükséges egyes faktorok listájáról. Egyetértés alakult ki emellett a rosszhiszeműség különböző lehetséges eseteiről is. Fontos fejlemény, hogy elkészült a közös gyakorlat első tervezete is. A következő lépéseket ismertette az előadó elmondta, hogy a közeljövőben sor kerülhet az első tervezet körözte-

tésére, amelynek keretében a nemzeti hivatalok is véleményezhetik a szöveget. Az észrevételek beérkezését követően kerülhet sor a munkacsoport következő, októberben tartandó ülésének előkészítésére. Ezt követően a tervezetet közzéteszik nyilvános konzultációra a weboldalon.

Tájékoztató a CP14 „Közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző védjegyek” kapcsán bekövetkezett fejleményekről

Az EUIPO munkatársai ismertették a CP14 projekt háttérét, célját és a munka során alkalmazott metodológiát. A 14 tagú CP14 munkacsoport alakuló ülésére 2021 októberében került sor. Ennek során szintén a fogalmak meghatározásának, valamint a kidolgozandó szöveg tervezett felépítésének kérdései kerültek elsősorban előtérbe. A 2022 márciusában tartott második ülés során a munkacsoport további fogalmak pontosításával foglalkozott, és többek között megállapodás született a közrendbe vagy közerkölcsbe ütközés megállapításához szükséges egyes faktorok listájáról. Elkészült a közös gyakorlat első tervezete is. A következő lépéseket ismertetve az előadó elmondta, hogy egy összehasonlító elemzést követően májusban kerülhet sor az első, szövegezéssel foglalkozó ülés megtartására. Az első tervezetet köröztetni fogják, ennek keretében a nemzeti hivatalok is véleményezhetik a szöveget. Az észrevételek beérkezését követően kerülhet sor a munkacsoport következő, szeptemberben tartandó ülésének előkészítésére. Ezt követően a tervezetet közzéteszik nyilvános konzultációra a weboldalon.

Tájékoztató „a közös gyakorlatok fenntartása” kapcsán bekövetkezett fejleményekről

Az EUIPO képviselője tartott előadást az ECP4 „a közös gyakorlatok fenntartása és a konvergenciaanalízis 2.0” témájával foglalkozó munkacsoport háttéréről, céljairól, illetve legújabb tevékenységéről. A közös gyakorlatok fenntartása kapcsán elhangzott, hogy a munkacsoport jelenleg a CP1, CP2 és CP3 közös gyakorlatokkal foglalkozik. Elhangzott, hogy az előző ülés óta egy, a felhasználók körében folytatott konzultációt követően megtörtént a CP1 és CP2 közös gyakorlatok frissítése. A következő lépés a dokumentumok lefordítása, a fordítások jóváhagyása, valamint publikálása lesz. Ez utóbbi az év végére várható. A CP3-ra vonatkozó oktatási anyagok szintén jóváhagyásra kerültek. A következő lépés szintén a dokumentumok lefordítása, a fordítások jóváhagyása, valamint publikálása lesz. A CP3 keretében emellett ismeretcsere is sor kerül a felhasználókkal különböző területeken. Az első 2021 novemberében tartották, ahol 23 esetet vitattak meg a résztvevők, köztük 8 nemzeti hivatal képviselői. Az ismeretcsere eredményeinek publikálása 2023 első negyedévében várható.

A fellebbezési tanácsok cselekvési terve 2021–2026

A fellebbezési tanácsok kabinetfőnöke az EUIPO részéről áttekintést adott a fellebbezési tanácsok cselekvési tervének megfelelően elindított és folyamatban lévő fellebbezési tanácsai együttműködési tevékenységek helyzetéről. A tevékenységek a külső érdekelt felekkel való együttműködésre irányulnak a fellebbezési tanácsok döntéshozatali gyakorlata, a fellebbezések eljárási vonatkozásai, a fellebbezési eljárások minőségi kezelése és az alternatív vitarendezés területén.

A fellebbezési tanácsok munkatársa beszámolt arról, hogy a fellebbezési tanácsok „Konzisztenciakörök” (Consistency Circles) projektje 2021 májusában indult – kezdetben kísérleti projektként a BoA 2021–2026-os cselekvési terv elindításának előkészítésére – a következetes döntéshozatal fenntartásának és fejlesztésének támogatására. A körök elemzik és megvitatják az ítélezési gyakorlatot annak érdekében, hogy meghatározzák a trendeket, valamint hogy közös megegyezést alakítsanak ki a releváns jogi kérdésekben, ami az úgynevezett konzisztenciajelentésekben is tükröződik. Ezek nem tekinthetők kötelező érvényűnek a BoA-ra nézve.

Az előadó bemutatta az első jelentések főbb következtetéseit, amelyeket a BoA általános konzisztenciaértekezletén és az európai bírakkal folytatott fórumokon is megvitatottak. Az egyik jelentés a közrendbe és a közkerkölcsbe ütköző védjegybejelentésekkel, egy másik pedig a szlogenek megkülönböztetőképességével foglalkozik. A konzisztenciajelentések már elérhetők az EUIPO honlapján. A közrenddel vagy a közkerkölccsel ellentétes védjegyekkel foglalkozó jelentés többek között részletesen kitér a „*relevant public*” releváns fogyasztói kör, az „*offensive meaning*”, „szólásszabadság” fogalmának meghatározására. A szlogenek megkülönböztetőképességéről szóló jelentés többek között az értékelési tényezőket és a szlogenek kettős funkcióját elemzi.

Az ügyfélközpontú megközelítés program áttekintése

Az EUIPO munkatársa ismertette az EUIPO új megközelítését, amelynek fókuszában az ügyfélközpontúság áll. Az ügyfélközpontú modell lényege, hogy olyan megoldásokat kínál, amely igazodik az ügyfelek igényeihez, fokozza a hatékonyságot, és személyre szabott interakciókat alkalmaz. Új digitális felhasználói élményt nyújt, fokozza az ügyfélelégedettséget, és a felhasználói visszajelzéseket beépíti az új megoldásokba. Felvázolta a program legfontosabb elemeit. A *Customer Success Solution Project* kapcsán kifejtette, hogy fontos tényező a szegmentáció, és ismertette az ennek keretében alkalmazott metodológiát. A szegmentáció alapján meghatározásra kerül az ügyfélfolyamat, ami alapján kidolgozzák a célzott intézkedéseket.

Az EUIPO rövid áttekintést adott a módszertani útmutatók 2021/2021 évi kiadásainak egyes fejezeteiben bekövetkezett legfontosabb módosításokról, majd ismertette a 2022–2023-as időszakra vonatkozó munkatervet.

Az EUIPO képviselői a 2022-es képzési terv újdonságait is ismertették. Háromféle oktatási tevékenység létezik, 752 kurzus elérhető. Új virtuális oktatószoba jött létre. A webináriumok mellett további újdonságok az ún. „mesterkurzusok”, amelyek csak a nemzeti hivatalok és az EUIPO alkalmazottai számára elérhetők. Visszajelzéseket várnak a nemzeti hivataloktól a képzési tervet illetően.

A Megfigyelőközpont online ülése a közsféra képviselői részére, Párizs, május 4–5.

A Megfigyelőközpont 2021-ről szóló tevékenységi jelentése

A Megfigyelőközpont munkatársa áttekintést adott a folyamatban lévő eseményekről, szakmai rendezvények és online események várhatók a kulturális örökség, kalózkodás és IP-jogsértések témájában. A 2021-es év tevékenységéről szóló jelentés négy követelményt fogalmaz meg az IP-jogok védelme kapcsán: modern és a szociális környezet által védett jogszabályi háttér, a szervezett bűnözés elleni elkötelezett küzdelem, tudatosságnövelés és hozzáférhető termékek.

Tájékoztató az EU Bizottság részéről

A Bizottság képviselője beszámolt arról, hogy a szellemi tulajdon-védelem és jogérvényesítés területén milyen elsődleges fontosságú témák és események fémjelzték a 2021-es évet az EUIPO egyes tevékenységei mentén lebontva. Elmondta, hogy a *Digital Service Action Plan*ről politikai megállapodás született. Beszámolt az *EU Audiovisual Observatory Report*ról, amelynek kiemelt témája az online jogsértések és a sportesemények voltak, valamint a vámfatóságoknak szóló két kockázatelemzés elkészültéről.

Az OLAF jelentése szerint a COVID-19-cel kapcsolatos termékek piaca hamisítás szempontjából tavaly is nagy aktivitást mutatott, több mint százmillió termék került lefoglalásra.

Az OECD tiltott kereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoportjának (Task Force on Countering Illicit Trade, TF-CIT) tájékoztatója

A TF-CIT képviselője elmondta, hogy 2021-ben sem született EU-szintű megállapodás. Kiemelte, hogy gyakorlati tapasztalataik szerint az áruk 2%-át tudják vizsgálni, így lehetetlen feladat, hogy minden illegális áru lefoglalásra kerüljön.

Az OECD képviselője elmondta, hogy a hamisított termékek a szürke zónában helyezkednek el, és a hatékony eredményekhez az egyes termékekre (nem általánosságban a té-

mára) kell fókuszálni. Munkájuk 70%-át az teszi ki, hogy gazdasági tényeket és adatokat szolgáltatassanak annak érdekében, hogy megérthessék a tiltott kereskedelem rendszerét és logikáját. Elmondták továbbá, hogy jelenleg a kkv-k állnak a vizsgálódások középpontjában. Rámutatott, hogy a legfőbb problémát a szabadkereskedelmi zónák és a kisebb csomagok jelentik a gyakorlati szakemberek számára, céljuk erre megoldást találni.

Főbb mérföldkövek 2022-re

A napirendi pont alatt beszámoltak a tervezett 19 akcióról, ennek keretében szó esett egy, a nyomozást vezetőik számára készülő kézikönyvről, az EUROPOL-lal együttműködve hat akció támogatásáról, valamint a CEPOL-lal közös képzésről. Elhangzott, hogy a tudásépítés érdekében regionális szemináriumot rendeznek majd, valamint e téren a bírói hálózatban (EIPPN) is aktívak lesznek. Kiemelték továbbá az októberben Budapesten megrendezésre kerülő jogérvényesítési konferenciát is.

A 2021-ben született tanulmányok felsorolásában helyet kapott három EUIPO–OECD-tanulmány, valamint a mesterséges intelligencia jogérvényesítésre gyakorolt hatásáról, a veszélyes hamisítványokról és a növényfajta-oltalomról szóló tanulmányok publikálása. Az IPEP kapcsán szó volt az e-áfára vonatkozó fejlesztésekről. Az *out-of-commerce* művekhez kapcsolódóan az előadó beszámolt arról, hogy az irányelv megjelenése óta szignifikáns növekedés volt megfigyelhető a találatokban (>800 000).

Tavaszi páneurópai kampány

A Megfigyelőközpont munkatársa beszámolt arról, hogy a nemzetközi hamisításellenes világnap június 8-án kerül megrendezésre. 27 ország bevonásával online audiovizuális médiatartalmak és nyomtatott anyagok készülnek, amelyeket a tagállamok is szabadon terjeszthetnek, valamint ennek elkészülte kapcsán felkérték a jelenlevőket, hogy ajánljanak interjúpartnereket.

Az ifjúsági korosztályra fókuszáló *scoreboard* fő üzenete szerint a megkérdezettek 37%-a szándékosan, 37%-a nem szándékosan vásárolt hamis termékeket, 48% pedig nem tudta, hogy hamisítványt vásárolt (ebből 60% nem tudta megkülönböztetni, 39%-át pedig nem érdekelte).

A kalózkodás kapcsán ismertette, hogy a megkérdezettek 60%-a nem töltött le/streamelt illegális forrásból származó tartalmat, 33%-uk viszont igen (ebből 21% szándékosan, 12% véletlenül – ez utóbbin belül 69% nem tudott róla, vagy nem tudta megkülönböztetni).

Alternatív vitarendezési tréning, online, június 3.

A tréning célja az EUIPO fellebbezési tanácsainak eljárásai során elérhető alternatív vitarendezési szolgáltatások bemutatása volt a nemzeti hivatalok munkatársai számára. A fellebbezési tanácsok hatáskörébe tartozó eljárásokban az EUIPO ADR-központján keresztül a következő alternatív vitarendezési módok érhetőek el ingyenesen a felek számára: mediáció, békéltetés, tárgyalási segítségnyújtás és szakértői ténymegállapítás.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Február 8-án videokonferencia keretében az SZTNH és az EUIPO munkatársai megvitatták a két szervezet közötti együttműködés kérdéseit az ún. technical meeting keretei között.

Április 21-én tartották online formában a Visegrádi Szabadalmi Intézet (VSZI) technikai szakértői és IT/minőségbiztosítási munkacsoportjainak ülését.

Június 2-án videokonferencia keretében került sor a Visegrádi Szabadalmi Intézet Igazgatótanácsának 16. ülésére. Az IT soros elnöke Magyarország képviselője, dr. Lábod Péter elnökhelyettes.

AZ SZTNH KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL MEGVALÓSULT, A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEHEZ KAPCSOLÓDÓ NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Április 27-én az SZTNH és az EUIPO közös szervezésében került megrendezésre az „Ideas Powered for Business” elnevezésű online szeminárium. Az előadók bemutatták, hogy milyen jelentősége van a szellemi tulajdonnak a kis- és középvállalkozások számára, illetve hogy milyen uniós finanszírozás áll rendelkezésükre szellemi tulajdonhoz fűződő jogaik védelmében.

Május 12-én az SZTNH az EUIPO-val és az EURiddel együttműködésben „IPforYou” címen online szemináriumot rendezett, elsősorban szellemi tulajdonnal foglalkozó jogászok és szakemberek számára. Az előadások érintették az európai uniós védjegyek kapcsán a feltétlen kizáró okokat és a használat révén megszerzett megkülönböztetőképességet, valamint bemutatásra került a kis- és középvállalkozások támogatására létrehozott SME Fund.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

További rendezvények az SZTNH munkatársainak részvételével:

- a Nemzetközi Védjegy Szövetség (INTA) online ülése, február 10.;
- „Creative IPR History” konferencia, Oslo, február 17–18.;
- EUIPN éves együttműködési találkozó, Thesszaloniki, április 4–6.;

- EUIPO regionális szellemi tulajdoni szeminárium, Vilnius, április 21–22.
- a Nemzetközi Védjegy Szövetség (INTA) éves találkozója, online, április 30–május 4.;
- „Hidrogéntechnológiák a közlekedésben” konferencia, Pozsony, május 17–18.;
- WIPO üzleti titok szimpózium, Genf, május 23–24.
- üzleti delegációs utazás, Rabat, június 1–4.;
- Az EUIPO Igazgatótanácsának (Management Board, MB) és Költségvetési Bizottságának (Budget Committee, BC), illetve az MB és BC összevont ülése, Alicante, június 7–9.
- „Szellemi tulajdoni statisztikák a döntéshozóknak” – OECD konferencia, Varsó, június 14–15.;
- PCT-hatóságok találkozója, online, június 20–22.;
- az Európai Dizájn Szövetségek Hivatalának (BEDA) online elnökségi ülése, január 11., február 8., március 8., április 12., május 10., május 28., június 14.;
- regionális webinárium a Szingapúri Védjegyjogi Szerződésről, online, június 28.